

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 25 mai 2017

SUMAR

1.	Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (<i>Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.</i>)	3
2.	Dezbateri la ordinea de zi. Votat. (Pro – majoritatea)	3 – 17
3.	Proiectul de Lege cu privire la biblioteci. Nr. 28 din 13.02.2017. Examinat și votat ca lege ordinară în ședința plenară a Parlamentului din data de 12 mai 2017. Se propune ca votul exprimat la ședința din 12 mai să fie considerat ca vot în primă lectură. Lectura I. (Pro – majoritatea)	17
4.	Proiectul Legii integrității. Nr. 267 din 15.06.2016. Lectura II. (Pro – 58) (Raportor – Roman Boțan, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică) <i>Comisia și-a retras raportul prezentat în data de 30.03.17, prezentînd un raport definitivat în data de 03.05.17. Comisia propune adoptarea proiectului de lege în a doua lectură în varianta redactată anexată la raport.</i>	17 – 18 68
5.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.354-XV din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile (<i>art.5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ș.a.</i>). Nr. 279 din 21.06.2016. Lectura II. (Pro – 79) (Raportor – Radu Mudreac, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară)	18 – 19 68 – 69
6.	Proiectul de Hotărîre privind demisia unui deputat în Parlament. (<i>Andrei Neguța</i>) Nr. 148 din 16.05.2017. Votat. (Pro – majoritatea) (Raportor – Anatolie Zagorodnîi, vicepreședintele Comisiei juridice, numiri și imunități)	19 – 20 70
7.	Proiectul de Hotărîre privind demisia unui deputat în Parlament. (<i>Victor Sorocean</i>) Nr. 154 din 18.05.2017. Votat. (Pro – majoritatea) (Raportor – Anatolie Zagorodnîi, vicepreședintele Comisiei juridice, numiri și imunități)	20 – 21 70
8.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul familiei – art.14, 47, 51, 53 ș.a.; Legea privind actele de stare civilă – art.25; Codul penal – art.201², 201³; ș.a.</i>). Nr. 438 din 23.11.2016. Lectura II. (Pro – 77) (Raportor – Oxana	21 – 22 68

	Domeni, președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie)	
9.	Proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind protecția aerului atmosferic – pct.1; Legea nr.141 din 17.06.2016 – art.III</i>). Nr. 7 din 10.01.2017. Remis comisiei la ședința în plen a Parlamentului din 28.04.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Raportor – Violeta Ivanov, președintele Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice)	22 – 23 70
10.	Proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la comerțul interior – art.21²; Codul contravențional – art.273, 400, 408</i>). Nr. 77 din 03.03.2016. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Raportor – Valerian Bejan, Frațiunea Partidului Liberal)	24 – 43 69
11.	Proiectul de Lege pentru completarea Anexei Legii nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetizarea proprietății publice. Nr. 161 din 27.04.2015. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Raportor – Lilian Carp)	43 – 54 69 – 70
12.	Proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău (faza a II-a a implementării proiectului „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova”). Nr. 139 din 04.05.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Raportor – Octavian Calmîc, viceprim-ministru, ministrul economiei)	55 – 60 71
13.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.257 din 1 noiembrie 2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova (<i>art.2, anexa nr.1</i>). Nr. 92 din 28.03.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Raportor – Daniela Morari, viceministru al afacerilor externe și integrării europene)	60 – 66 70
14.	Interpelări.	71 – 74

Ședința începe la ora 11. 07.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președinte al Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Bună dimineața.

Vă salut, onorat Plen.

Rog, dragi colegi, să vă luați locul.

Secretariatul,

Rugăm să ne anunțați prezența, pentru a constata existența cvorumului.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 deputați, și-au înregistrat prezența 83 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Mizdrenco Irina – cerere, Greceanîi Zinaida – cerere, Lipskii Oleg – cerere, Batrîncea Vlad – cerere, Țîrdea Bogdat – cerere, Stratan Valentina – deplasare, Novac Grigore – deplasare, Dudnic Corneliu – deplasare, Pistrinciuc Vadim – deplasare, Spatari Mihaela – deplasare, Zotea Alina – deplasare, Voronin Vladimir – cerere, Hrenova Elena – concediu medical, Dîrda Iurie – cerere, Sorocean Victor, Neguța Andrei, Buliga Valentina – cerere.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Sînt 83 de deputați în sală, avem cvorumul.

Vă rog frumos să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Dragi colegi,

Înainte de a trece la discuții pe marginea ordinii de zi, dați-mi voie să fac anunțul obișnuit, și anume că în perioada premergătoare ședinței de astăzi și-au sărbătorit zilele de naștere colegii noștri: Ștefan Creangă, Lidia Lupu și Oleg Reidman. Noi vă felicităm, vă dorim „La mulți ani”, multă sănătate, fericire și realizări frumoase. (*Aplauze.*) Iar astăzi își sărbătorește ziua de naștere domnul Vladimir Voronin. La fel, îi transmitem felicitări, un sincer „La mulți ani” și realizări frumoase. (*Aplauze.*)

În mod regulamentar au venit cîteva... pe lîngă propunerile care sînt făcute de Biroul permanent și mă refer la suplimentul care v-a fost repartizat deja vouă,

dragi colegi, sînt cîteva propuneri făcute în mod regulamentar în scris în baza articolului 46 din Regulamentul Parlamentului și le voi da citire, le voi prezenta, ca ulterior să dau posibilitatea să fie argumentate și de reprezentanții fracțiunilor parlamentare sau ai grupurilor care au făcut aceste propuneri.

Și o primă propunere vine din partea unui grup de deputați din Frațiunea Partidului Socialiștilor, pentru a propune pe ordinea de zi de astăzi, 25 mai, proiectul de Lege nr.318 din 15 iulie 2016 privind completarea unui articol din Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei.

Bănuiesc că, domnule Gagauz, dumneavoastră vreți să ... Sau nu?

Domnule Țurcan,

Vă rog frumos. Pofțiți, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Domnul Vladimir Țurcan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Ieri a avut loc ședința grupului format de către Parlament, inclusiv platforma pentru ... deci armonizarea legislației Găgăuziei și Republicii Moldova, care este constituit din deputați în Parlamentul Republicii Moldova și deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei și acolo s-a vorbit inclusiv despre necesitatea urgentării examinării acestor trei, de fapt, proiecte de lege: nr.318 și nr.319 din 15 iulie 2016 și proiectul nr.354 din 17 august.

Deci despre această necesitate s-a vorbit printre altele și zilele trecute la ședința comună a Comitetului parlamentar „Moldova – Uniunea Europeană” și, în special, în alocuțiunea ambasadorului Tapiola.

Noi nu insistăm că anume în ordinea zilei de azi, dar avînd în vedere că aceste proiecte de lege deja demult se află în agenda Parlamentului, solicităm, cel puțin, pentru săptămîna viitoare ca comisiile, totuși, să pregătească aceste rapoarte necesare. Deoarece restul toate comisiile, după cum eu sînt informat, deja au avizat aceste proiecte de lege. Și este necesar ca noi să îndeplinim această și obligațiune, dar totodată și să examinăm aceste proiecte de lege care reprezintă un produs comun al acestui grup de lucru.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Dacă nu sînt alte propuneri sau obiecții din partea ...?

La acest subiect, domnule Deliu?

Da, vă rog frumos, domnule Deliu, Frațiunea Partidului Liberal Democrat.

Domnul Tudor Deliu:

Noi am vrea să știm, despre ce sînt aceste proiecte? Fiindcă nr.318, nr.319 și nr.354 nu ne spune nimic. Să vedem care este subiectul abordat în aceste proiecte.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țurcan,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc.

Nu cred că este cazul ca eu acum să vă expun toate detaliile acestor trei proiecte. Este propunerea ca noi să includem în ordinea de zi pentru 2 iunie aceste trei proiecte de lege. Avem timp toți deputații. Eu sînt sigur că deja chiar și ați uitat în pofida faptului că toate aceste proiecte de lege deja au fost examinate în comisiile permanente.

Dar problema constă în... esența în două cuvinte, armonizarea legislației Republicii Moldova în conformitate cu Legea specială cu privire la statutul special al Găgăuziei. Detaliile sînt în aceste proiecte. Încă o dată repet, să nu expun acum, se propune pentru ședința de săptămîna viitoare să includem aceste proiecte și să examinăm aici toate detaliile, toate deci ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Deliu,

Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Eu, totuși, nu am primit răspuns la întrebarea mea, dar fraza care a enunțat-o domnul Țurcan „armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Găgăuziei” chiar e un paradox. Deoarece Legea privind statutul special al Găgăuziei expres prevede că: „Adunarea Populară este un organ reprezentativ și legislativ care adoptă legi de interes local în conformitate cu Constituția și legislația Republicii Moldova”. Deci ei trebuie să se armonizeze cu legislația Republicii Moldova și nu legislația Republicii Moldova cu cea care este adoptată în Găgăuzia.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

La acest subiect, domnule Lupu?

Vă rog frumos.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte al Parlamentului.

Două subiecte la ceea ce a fost spus de către colegii noștri socialiști. Întîi de toate vreau să vă spun că cele auzite astăzi de la domnul Țurcan este muzică pentru urechile mele. Fiindcă niciodată anterior colegii din Frațiunea Partidului Socialiștilor nu au făcut propuneri cu referință la Acordul de Asociere, la angajamentele Republicii Moldova pentru colaborarea cu Uniunea Europeană, la șeful misiunii UE aici, la procesul de armonizare a legislației țării cu acquis-ul comunitar. Și eu vreau să ne felicităm pe toți că, în sfîrșit, încetul cu încetul toți ne îndreptăm pe calea cea dreaptă, cea de integrare europeană.

Acum partea a doua. Eu am consultat-o pe doamna ... pe colega noastră, doamna Bacalu, care este șeful, președintele grupului de lucru, dumneaei mi-a confirmat că nu s-au înțeles întocmai propunerile care au fost făcute. Acest grup de lucru a muncit serios și intens la acest subiect, este recomandat să mergem înainte cu adoptarea acestor decizii.

Aveți perfectă dreptate, stimate coleg, cînd vorbim de legislația centrală, e vorba de armonizarea legislației și aducerea în concordanță cea regională cu centrală. Însă, să nu uităm de un lucru, de-a lungul anilor în mai multe legi organice, adoptate aici, în Parlament, nu s-a ținut cont de prevederile Legii speciale din 1994 cu privire la statutul autonomiei Găgăuze. Și în acest caz această muncă vine, de fapt, în două direcții: legile locale care încalcă legislația națională trebuie să fie ajustate și viceversa acele încălcări care au fost admise în mai multe legi organice trebuie și ele să fie eliminate.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Rugămintea este să nu ne referim...

Sigur că da. Numai puțin.

Rugămintea este să nu intrăm în esența legilor, în substanță, deoarece vorbim doar despre ordinea de zi. Atunci cînd se vor dezbate ele.

A fost vizată Frațiunea. Bine.

Domnule Țurcan,

Aveți posibilitatea să dați replică. Aveți trei minute regulamentare.

Poftiți.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc.

Referitor la compozitori și muzică.

Domnule Lupu,

Deci, în primul rînd, ceea ce ați auzit dumneavoastră, promotorii integrării europene, de la domnul Tapiola, cred că au fost pentru dumneavoastră nu muzică, dar o lecție prin care dumnealui a atras atenție că pînă acum nu faceți acest lucru, în pofida faptului că ați promis Uniunii Europene. Asta unu la mîna.

Doi. Autorul acestei muzici. Pentru mine este, printre altele, foarte straniu că aceste 3 proiecte de legi sînt inițiativă legislativă a Adunării Populare Găgăuze, dar pe site-ul Parlamentului este indicat că autorul acestor proiecte este domnul Lupu. E straniu. Asta este.

De aceea eu vă rog, haideți să nu intrăm în detalii, dar propunerea noastră este una foarte clară: de a include în ordinea de zi pentru ședința următoare și atunci vom vedea. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim. Vă mulțumim.

Am să rog Secretariatul să verifice site-ul Parlamentului. Sigur Parlamentul Republicii Moldova? *(Voce nedeslușită din sală.)*

OK.

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, rugămintea este foarte succint, ca să trecem la vot.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Președinte,

Vă mulțumesc.

Cred că întrebarea ar ține de urgența introducerii pe ordinea de zi. Există Biroul permanent, dacă există raport pozitiv, distribuit deputaților, probabil, prin Biroul permanent, am putea introduce acest proiect de lege pe ordinea de zi.

De altfel, se creează așa o impresie parcă se încearcă să meargă pe o scurtătură și nu înțelegem de ce.

În momentul în care este pe ordinea de zi, grupurile parlamentare, fracțiunile examinează aceste proiecte și apoi se expun.

Eu cred că dacă domnul Țurcan a propus pentru săptămîna viitoare, înțeleg, domnule Președinte, că va fi ședința Biroului permanent, pînă la următoarea ședință. Și atunci puteți examina oportunitatea, includerea acestui proiect în ordinea de zi și să-l examinăm așa cum prevede Regulamentul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vreau, într-adevăr, în contextul celor menționate de domnul Ghilețchi, să vă aduc aminte că articolul 46 la care noi ne referim acum, în această procedură, când se fac în mod de excepție propuneri pentru ordinea de zi, pînă la urmă este o excepție și nu este normal ca de fiecare dată să avem atîtea demersuri, iar la Biroul permanent, apropo, colegii din Frațiunea Partidului Socialiștilor, nu se face nici o propunere din partea voastră, dar veniți tot timpul în plen.

Nu trebuie să spuneți, vă spun eu. Fiindcă lucrul ăsta noi l-am mai ridicat o dată și domnul Ghilețchi are perfectă dreptate.

Abuzăm, pur și simplu, un articol, articolul 46. Bineînțeles, este foarte bine să stăm iată 20 de minute să vorbim în privința unei propuneri care putea fi discutată ieri la Biroul permanent.

Vă rog frumos, domnule Țurcan.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc.

În primul rînd, ședința grupului comun despre care v-am spus de la început a avut loc ieri la orele 17, după ședința Biroului permanent. Și la această ședință, îmi pare rău, dar, totuși, s-a vorbit despre aceste proiecte și s-a solicitat ca să fie incluse cît mai urgent în ordinea de zi. Unu la mîină.

Doi. La ședința Biroului permanent, ieri, după cum cunoașteți, din motive... din cauza plecării în deplasare, doi membri ai Biroului din partea Partidului Socialiștilor n-au participat. Dar...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Eu doar m-am referit în general la practica aceasta de a veni joi cu atîtea demersuri în scris.

Și, luînd în considerare că toate fracțiunile s-au expus, cele care au vrut să se expună, nu vă supărați, dar vom pune la vot, pînă la urmă, așa cum cere Regulamentul Parlamentului.

Cine este pentru a fi introdus pe ordinea de zi proiectul nr.318 din 15 iulie 2016 pentru 2 iunie, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Propunerea nu a fost susținută de plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc foarte mult.

Deoarece a fost deja argumentată propunerea cu referire la următorul subiect legat de proiectul nr.319 din 15 iulie 2016 cu referire la același pachet de propuneri.

Se supune votului cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.319 din 15 iulie 2016, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nici de această dată plenul Parlamentului nu a susținut această propunere.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și, în final, cu referire la același pachet de acte normative, propunerea: se supune votului propunerea de a introduce pe ordinea de zi pe data de 2 iunie 2017, săptămîna viitoare, a proiectului nr.354 din 17 august 2016.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nici de această dată plenul Parlamentului nu a susținut propunerea de a fi introdus acest subiect pe ordinea de zi.

În continuare, există o altă propunere din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor de a introduce pe ordinea de zi de astăzi a audierilor Procurorului General cu privire la unele chestiuni. Și, în mod special: acțiunile întreprinse pe marginea procesului penal privind depășirea atribuțiilor de serviciu de către persoanele publice din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, implicarea funcționarilor din cadrul direcțiilor educație, tineret, sport... din municipiul Chișinău în trucarea licitațiilor și acțiunile întreprinse pentru tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de livrarea alimentelor alterate.

Toate acestea care reiese din Raportul Comisiei speciale pentru eficientizarea cadrului legislativ, proiectul nr.45 din 24 martie 2017.

Probabil, domnul Odnostalco ar putea să ne dea mai multe informații la acest subiect. Domnul Mudreac sau domnul Odnostalco?

Domnule Mudreac,

Cer scuze, poftiți, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Într-adevăr, la data de 24 martie 2017, Hotărîrea Parlamentului nr.45 unde a fost aprobat Raportul Comisiei speciale pentru eficientizarea cadrului legislativ privind alimentația copiilor în instituțiile preșcolare și de învățămînt.

În conformitate cu articolul 4 al acestei hotărîri unde se prevede că Procuratura Generală, în termen de 2 luni, va informa Parlamentul privind: acțiunile întreprinse pe marginea procesului penal privind depășirea atribuțiilor de serviciu de către persoanele publice din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, implicarea funcționarilor din cadrul direcțiilor educație, tineret și sport din municipiul Chișinău în trucarea licitațiilor și acțiunile întreprinse pentru tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de livrarea alimentelor alterate.

Stimați colegi,

După cum și am menționat, această hotărîre a fost aprobată pe 24 martie, termenul de informare de către Procuratura Generală este 2 luni de zile.

De aceea, într-adevăr, este un subiect destul de sensibil. Am vrea să vedem cum s-a mișcat din loc și care sînt succesele, pentru că toți așteaptă ca să fie reglementată cumva altfel alimentația copiilor în școli, și anume calitatea acelor produse și prețurile produselor. De aceea solicitarea este de a susține această propunere ca să fim informați detaliat despre mersul acestei anchete aici, în plenul Parlamentului...

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

La acest subiect se pare că nu există alte opinii sau, cel puțin, nu există solicitări de a se expune. Iată de ce, supun votului introducerea pe ordinea de zi a acestui subiect legat de audierea Procurorului General, acele menționate de domnul Mudreac.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținută această propunere de plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, există o propunere din partea, iarăși, a unui grup de deputați din Frațiunea Partidului Socialiștilor ce se referă la introducerea pe ordinea de zi de astăzi a proiectului de Hotărîre a Parlamentului privind modificarea unei alte Hotărîri a Parlamentului, nr.46, privind crearea unei comisii speciale cu referire la domeniul prevenirii suicidului, nr.161 din 24 mai 2017.

Dacă ați putea să ne spuneți mai multe, domnule Odnostalco, despre ce este vorba?

Poftiți.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо.

24 марта этого года было принято решение Парламента о создании специальной комиссии по разработке поправок и улучшению законодательной базы по профилактике и борьбе с суицидом. Наша комиссия заседала на протяжении двух месяцев, было проведено восемь заседаний.

Вчера было очередное, на котором было принято решение о просьбе Парламенту продлить срок работы нашей комиссии до 1 июля в связи с тем, что мы заслушали представителей почти всех, всех министерств, которые необходимо было, служб в том числе и правоохранительных органов. Сейчас нам необходимо проанализировать ситуацию и выйти с конкретными поправками и рекомендациями.

Просим это время с учетом того, что были праздничные даты 1 и 9 мая, когда необходимо было... нам необходимо еще время.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc frumos.

Dragi colegi,

Este vorba despre prelungirea termenului de raportare a acestei comisii a celor constatate pînă la 1 iulie 2017 de la termenul care era prevăzut, dacă nu greșesc, de 1 mai. Iată de ce, subiectul se regăsește în proiectul nr.161 din 24 mai 2017. Probabil, este oportun ca să fie introdus pe ordinea de zi acest subiect pentru a lua decizia de a prelungi termenul de raportare.

Onorat Plen,

Cine este pentru a introduce...

Dar o precizare: putem să introducem pe mîine, ca să și repartizăm? Deci am putea pe mîine, ca să fie mai ușor repartizînd materialele.

Dragi colegi,

Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi proiectul nr.161 din 24 mai 2017, pe ordinea de zi de mîine, 26 mai 2017, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Plenul Parlamentului a susținut această propunere.

Rugăm Secretariatul Parlamentului să repartizeze materialele și ordinea de zi pe mîine va fi suplimentată.

Și ultima propunere, făcută în mod regulamentar, ține de propunerea venită din partea Comisiei protecție socială, sănătate și familie privind introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.91 din 27 martie 2017.

Vă rog frumos, doamnă Domentî, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Doamna Oxana Domentî:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să introduc pe ordinea de zi proiectul Legii nr.91 din 27.03.2017, este vorba de proiectul de Lege pentru modificarea Legii cu privire la salarizarea în sectorul bugetar.

Este un proiect care a fost examinat în comisie, avem raportul comisiei. Avem și avizul Guvernului deja, el o să vină astăzi în Parlament, dar este o urgență și rugăm să-l introducem în ordinea de zi pentru ședința de mîine.

Domnul Andrian Candu:

Pentru ședința de mîine este propunerea.

Dacă nu sînt alte obiecții, voi supune votului introducerea pe ordinea de zi de mîine a acestui subiect – proiectul nr.91 din 27 martie 2017.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Este susținut acest proiect de lege. Este susținută această propunere de a introduce pe ordinea de zi acest subiect.

Propunerile făcute în mod regulamentar au fost epuizate, dar să înțeleg că sînt alte propuneri legate de ordinea de zi sau chestiuni de procedură.

Vă rog frumos, domnul Țap, inițial.

Poftiți.

Dacă vă referiți la Ora interpelărilor, vroiam să fac anunțul, să propun la ora 14.00, după sesiunea... după exercițiul de vot.

Da, poftim, domnule Țap.

Domnul Iurie Țap:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Și o precizare. Să dispuneți angajaților responsabili de a se asigura că cei care trebuie să vină astăzi o să vină. Sînt restanțe de cîteva luni de zile și cred că nu este pe potrivă.

Și de procedură tehnică.

Domnule Președinte,

O să solicit concursul dumneavoastră pentru a se asigura demnitatea Drapelului de Stat, care se află pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova.

Or, de mai multe ori am vorbit cu angajații Secretariatului general și, spre regret, astăzi sînt nevoit să constat că este adusă atingere demnității Drapelului de Stat de pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova, care este, de fapt, deteriorat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Rog frumos Secretariatul și echipa administrativă să verifice starea tricolorului de pe clădirea Parlamentului și să ia măsurile necesare pentru a remedia, inclusiv a-l înlocui.

Iar ce ține de interpelări, rugăm Secretariatul la fel să anunțe. Noi vom stabili ora votului la ora 14.00 și atunci, după exercițiul de vot, să începem și Ora interpelărilor.

Doamnă Apolschii,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Solicit respectuos amânarea proiectului nr.407, cu numărul de ordine 2 din ordinea de zi, motivul fiind că el este supus redactării. Este un proiect destul de amplu. De asta cred că este bine să-l prezentăm plenului Parlamentului redactat. Nu s-a reușit redacția acestui proiect.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă președinte,

Înțeleg că este vorba doar de redacție și amânarea e pentru săptămîna viitoare. O să supunem votului și această amîinare, fiindcă a fost introdus pe ordinea de zi de astăzi și cu ordinea de zi deja votată.

Onorat Plen,

Cine este pentru a amîna subiectul nr.2 de pe ordinea de zi, proiectul nr.407 din 21 octombrie 2016, pentru săptămîna viitoare, pentru ordinea de zi din 2 iunie, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Proiectul nr.407 astfel este amînat.

În continuare, domnul Creangă.

Vă rog frumos.

Ștefan Creangă.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Solicit ca din suplimentul pentru data de 2 iunie să fie transferat pentru data de 26 mai proiectul de Lege nr.94 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Pentru stenogramă, subiectul nr.6, care era preconizat pentru ziua de 2 iunie, proiectul nr.94 din 29 martie 2017 să fie examinat mîine, 26 mai.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult pentru susținerea plenului.

A fost acceptat transferul proiectului nr.94 din... săptămîna viitoare pentru mîine.

Și rugăm Secretariatul Parlamentului să repartizeze toate materialele necesare.

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

O chestiune de procedură ce ține de proiectul nr.438, deoarece am înregistrat mai multe amendamente și sinteza nu s-a reușit să fie distribuită la timp. Aș vrea, dacă e posibil, să fie supus dezbaterilor acest proiect un pic mai tîrziu, ca să putem lua cunoștință de sinteză. Sînt anumite amendamente pe care le-am avut, ele n-au fost acceptate. Aș fi vrut să iau cunoștință de ele, ca să știu cum procedez în ședința de plen.

Și am vorbit cu doamna Domenti despre acest lucru, ca un pic poate să nu fie chiar pe locul... acum ar fi pe locul 2 pe ordinea de zi. Sînt și reprezentanții ministerului aici, să înțeleg exact raționamentul de ce aceste amendamente nu au fost acceptate. Este o chestiune consider de procedură.

Și nu în ultimul rînd, avînd în vedere că astăzi este o frumoasă sărbătoare creștină – Înălțarea Domnului nostru Isus Hristos, aș vrea să felicit toți colegii și să spun: Hristos s-a înălțat!

Domnul Andrian Candu:

Adevărat s-a înălțat.

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă doamna Domenti consideră la fel propunerea făcută de domnul Ghilețchi, de fapt, rămîne pe ordinea de zi de astăzi, doar că va fi discutat printre primele subiecte de pe ordinea de zi. E o chestiune mai mult tehnică.

Și o ultimă intervenție.

Doamnă Șupac,

Vă rog frumos.

Doamna Inna Șupac:

De procedură, domnule Președinte.

În data de 13 mai, în centrul Chișinăului a fost amplasat „Orășelul european” și cu mare nedumerire am aflat că în cadrul standului oficial al forului nostru legislativ, în afară de alte materiale promoționale, alte broșuri și stilouri, au fost

răspîndite și bomboane cu denumirea Parlamentului Republicii Moldova și cu afișarea imaginii clădirii noastre.

Și în acest context, Frațiunea Partidului Comuniștilor vine cu o propunere, domnule Președinte. Dacă dumneavoastră, într-adevăr, doriți să rezolvați problema lipsei de încredere a cetățenilor față de actualul Parlament, există o altă rețetă, mult mai eficientă decât bomboanele – este dizolvarea Parlamentului și alegeri parlamentare anticipate, fără nici un fel de schimbare a sistemului electoral.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult

Doamnă Șupac,

Nu văd unde chestiunea asta ține de procedură și de Regulamentul Parlamentului pentru ședința plenului. Dar ca și răspuns, vă dau un răspuns în felul următor: Parlamentul, ca o instituție, la fel pentru a-și promova imaginea are brandul său și are tot elementul de corporativitate, și face parte din strategia de comunicare a Parlamentului cu care, probabil, nu ați luat cunoștință și vă recomand să vedeți.

Și pe lângă bomboane mai existau și foarte multe alte elemente. Dar bomboanele pînă la urmă au fost destul de populare, vreau să vă spun, și copiilor, și maturilor. Singura problemă, că au fost de culoare roșie și probabil, luînd în considerare că anul acesta se poartă albastru, o să schimbăm lucrul acesta.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și o ultimă intervenție, domnul Gagauz.

Domnul Fiodor Gagauz:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

У меня два вопроса. Первый касается проекта закона №502, который предполагается рассмотреть на завтра. Третий по номеру. Предлагаю отложить его рассмотрение на неделю в связи с тем, что там затрагиваются интересы автономии, и я бы предложил, чтобы комиссия, парламентская которая сегодня была упомянута, начала работу и провела анализ и поправок, и данного законопроекта. Это первый момент.

И второй момент.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Gagauz,

Vreau doar din punct de vedere procedural să mă lămuresc. Dumneavoastră în calitate de cine solicitați? Dumneavoastră nu sînteți nici autor, nici nu sînteți

comisia, iar ca să faceți propunere în mod regulamentar, există Regulamentul, articolul 46 din Regulament.

Vă mulțumesc frumos.

Eu am crezut că vreți să vă referiți la bomboane, dar dumneavoastră tot despre proiecte de legi.

A doua propunere regulamentară pe care o aveți.

Poftiți, domnule Gagauz.

Domnul Fiodor Gagauz:

Господин Председатель,

Я автор ... поправок, которые – не знаю, рассмотрены или нет. По крайней мере как автора меня не приглашали на соответствующую комиссию. Поэтому не надо глумиться, да.

Второй вопрос. Я столкнулся с практикой отказа в регистрации поправок, подготовленных на русском языке. Я думаю, что это необоснованная практика, которая складывается.

Я напомню, что часть 10 статьи 47 Регламента регулирует, что законодательные акты, предложения депутатов предлагаются на молдавском и русском языке и Секретариат обеспечивает соответствующий перевод. Не вижу никаких оснований, чтобы Секретариат интерпретировал по – своему при принятии соответствующих поправок. Прошу дать указание, чтобы не игнорировались предложения.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Gagauz,

În primul rând, vreau să vă spun că de când există acest Parlament există o procedură clar prevăzută în procedura Secretariatului Parlamentului și absolut limba rusă este respectată întocmai. Și știți foarte bine că absolut totul se face în două limbi. Și redactorii, și traducătorii lucrează uneori în afara orelor de program pentru a asigura calitatea. Dacă aveți obiecții, vă rog frumos, în scris și cu motivație, și cu dovezi. Dar eu n-am să permit ca să se facă așa speculații pe astfel de subiecte artificial, în mod special.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și în continuare, luând în considerare propunerile care au fost făcute și propunerile făcute de Biroul permanent, **onorat Plen, vă propun și vă rog să vă pronunțați prin vot privind aprobarea suplimentului la ordinea de zi, precum a fost propus de Biroul permanent, cu modificările care au revenit și din plenul Parlamentului.**

Cine este pentru, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Plenul Parlamentului a aprobat suplimentul la ordinea de zi.

Și în continuare, trecem la subiectele care sînt de examinat astăzi pe agendă. Vă propun ca procedura de vot să fie exercitată la ora 14.00, după care vom avea Ora interpelărilor.

Și un prim subiect ...

Domnule Boțan,

Pînă ajungeți dumneavoastră la tribuna Parlamentului cu referire la proiectul nr.267 din 15 iunie 2016, dați-mi voie să fac o remarcă care a fost discutată și la Biroul permanent, dar, înțeleg, și la precedentă ședință a plenului. La ultima ședință a plenului a fost adoptat în versiune finală ca lege ordinară proiectul de Lege cu privire la biblioteci. Din cîte înțelegem, după acest vot, au fost propuneri ca proiectul de lege să nu fie considerat ca proiect de lege ordinar și vot doar în prima lectură, deoarece sînt amendamente.

Înțeleg că majoritatea colegilor au susținut ca proiectul de lege să fie ... sau acel vot să fie considerat, de fapt, vot pentru lectura întâi, ca comisia domnului Hotineanu să colecteze amendamentele la proiectul de Lege cu privire la biblioteci și ulterior să fie examinat subiectul în lectura a doua.

Iată de ce, onorat Plen, din punct de vedere procedural și în discuțiile Biroului permanent s-a ajuns la concluzia că prin vot plenul Parlamentului trebuie să decidă acest subiect.

Iată de ce, dragi colegi, propunerea este ca votul exprimat în precedentă ședință a plenului Parlamentului cu referire la proiectul de Lege nr.28 ce ține de biblioteci să fie considerat ca vot pentru lectura întâi și pornită procedura pentru examinarea acestui subiect în lectura a doua în comisie.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut propunerea respectivă.

Dar vreau să vă întreb, domnule Creangă, dacă nu ar trebui să avem și un număr? Nu?

Vă mulțumesc foarte mult.

Este destul atunci.

Și în continuare, se examinează subiectul legat de proiectul Legii integrității, proiectul nr.267 din 15 iunie 2016.

Vreau să vă readuc aminte că comisia condusă de domnul Boțan, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, a examinat subiectul în mod repetat și are un nou raport cu referire la a doua lectură a acestui proiect de lege.

Poftiți, domnule Boțan.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Deci sintagma „se pune la vot”, ar trebui exclusă din ordinea de zi.

Stimați colegi,

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a fost sesizată spre dezbatere în fond cu proiectul Legii integrității.

La 28 iulie 2016 de către Parlament a fost aprobat în prima lectură proiectul de lege cu referință. În cadrul pregătirii proiectului de lege pentru dezbatere în a doua lectură, la ședința comisiei au fost examinate amendamentele, propunerile și obiecțiile înaintate pe marginea acestui proiect, rezultatele cărora sînt expuse în sinteză care este parte componentă a prezentului raport.

Luînd în considerare că au parvenit amendamente suplimentare din partea unor deputați, proiectul dat a fost examinat suplimentar în cadrul ședinței din 3 mai 2017 a Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică. În acest context, se retracează raportul Comisiei (CSN) nr.118 din 30 martie 2017.

Proiectul a fost redactat reieșind din amendamentele și propunerile acceptate și este anexat la prezentul raport.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în rezultatul examinării proiectului respectiv, propune adoptarea proiectului de către Parlament în lectură a doua.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim mult, domnule Boțan.

Știm că acest proiect de lege a dat mari bătaie de cap nu doar comisiei, dar și multora care au fost implicați în discuție. Aș vrea să vă aduc mulțumiri și aprecieri pentru munca depusă în comisie și nu doar, tuturor celor care s-au implicat, precum și autorilor, și Centrului Național Anticorupție (CNA), care, la fel, a muncit asupra acestui proiect de lege.

Se încheie aici dezbaterile la proiectul nr.267 din 15 iunie 2016, vom trece la procedura de vot la ora 14.00, precum am stabilit.

Între timp, domnule Mudreac, dacă ați putea să ne prezentați **subiectul nr.4 de pe ordinea de zi, proiectul nr.279 din 21 iunie 2016, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la formarea bunurilor imobile.**

Îl invit la tribuna principală pe domnul Mudreac, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară.

Domnul Radu Mudreac:

Onorat Parlament,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat în lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile și comunică următoarele.

Proiectul în cauză a fost prezentat de Guvern și are drept scop modificarea și completarea Legii cu privire la formarea bunurilor imobile în vederea îmbunătățirii cadrului juridic, reglementării unor situații neacoperite cu norme legale, precum și concretizării unor aspecte ce țin de recepția lucrărilor de formare a bunurilor imobile.

Proiectul propune și alte modificări și completări la Legea cu privire la formarea bunurilor imobile, implementarea căroră, după cum a fost menționat și în raportul prezentat pentru prima lectură, cu siguranță va aduce efecte utile pentru proprietarii bunurilor imobile, executanții lucrărilor de formare, cât și pentru activitatea organelor de înregistrare.

Toate propunerile și obiecțiile parvenite au fost sistematizate și examinate pentru lectura a doua, fiind reflectate în sinteza rezultatelor examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor, precum și în proiectul de lege redactat, care sînt părți integrante ale prezentului raport.

În contextul celor relatate, Comisia agricultură și industrie alimentară înaintea proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile spre adoptare în a doua lectură, ca lectură finală.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei la această etapă a examinării.

Astfel, se încheie dezbaterile la proiectul de Lege nr.279 din 21 iunie 2016 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la formarea bunurilor imobile.

Și vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

În continuare, doamnă Apolschii...

Domnule Zagorodnîi,

Înțeleg că dumneavoastră veți face prezentarea subiectelor 1 și 2 din supliment, **proiectul nr.148 din 16 mai 2017, proiect de Hotărîre privind demisia unui deputat în Parlament. Cu referire la deputatul Andrei Neșuța.**

Vă rog frumos, domnule Zagorodnîi, să ne prezentați și proiectul de Hotărîre, și scurtul raport al Comisiei juridice, numiri și imunități.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Stimați colegi,

Permiteți-mi să dau citire Hotărîrii privind demisia unui deputat în Parlament.

„În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova și articolului 2 alineatul (6) din Legea nr.39 din 1994 despre statutul deputatului, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre:

Articolul 1. – Se ia act de cererea de demisie a deputatului în Parlament Andrei Neguța, ales din partea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

Articolul 2. – Se declară vacant un mandat de deputat în Parlament care aparține Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

Articolul 3. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării”.

Și, dacă îmi permiteți, o să dau citire foarte succint și raportului comisiei.

Deci Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.148 din 16 mai 2017 privind demisia unui deputat în Parlament și comunică următoarele.

Prin proiectul de hotărîre se propune Parlamentului să ia act de cererea de demisie a deputatului Andrei Neguța, ales din partea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova și declararea mandatului de deputat vacant.

Deci Comisia juridică, numiri și imunități a constatat că cererea prin care se informează despre renunțarea în calitate de deputat în Parlament a fost depusă de către deputatul Andrei Neguța în adresa Președintelui Parlamentului la data de 12 mai 2017.

Prin urmare, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități au decis, cu vot unanim al membrilor prezenți, să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.148 din 16 mai 2017.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări la acest subiect.

Încheiem dezbaterile la proiectul nr.148 din 16 mai 2017.

Vă mulțumim, domnule Zagorodnîi.

Și dacă ați putea să treceți și la următorul subiect de pe ordinea de zi din supliment, **proiectul nr.154 din 18 mai 2017 ce ține de demisia unui deputat în Parlament, fiind vorba în cazul de față de domnul Sorocean.**

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

„În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova și articolului 2 alineatul (6) din Legea nr.39 din 1994 despre statutul deputatului,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articolul 1. – Se ia act de cererea de demisie a deputatului în Parlament Victor Sorocean, ales din partea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

Articolul 2. – Se declară vacant un mandat de deputat în Parlament care aparține Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

Articolul 3. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării”.

Raportul asupra proiectului de hotărâre.

Deci Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărâre a Parlamentului nr.154 din 18 mai 2017 privind demisia unui deputat în Parlament și comunică următoarele.

Prin proiectul de hotărâre se propune Parlamentului să ia act de cererea de demisie a deputatului Victor Sorocean, ales din partea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova și declararea mandatului de deputat vacant.

Comisia juridică, numiri și imunități a constatat că cererea prin care se informează despre renunțarea în calitate de deputat în Parlament a fost depusă de către domnul Victor Sorocean în adresa Președintelui Parlamentului la data de 15 mai 2017.

Drept urmare, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități au decis, cu vot unanim al membrilor prezenți, să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărâre nr.154 din 18 mai 2017.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei și autorilor la acest proiect de hotărâre.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.154 din 18 mai 2017.

Și vom reveni la procedura de vot precum am agreat.

Revenind la ordinea de zi de bază, vă propun, onorat Plen, să examinăm **subiectul nr.3, proiectul nr.438 din 23 noiembrie 2016, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiect de lege aflat în lectura a doua.**

O invit la tribuna principală pe doamna Domenti, președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie, să ne prezinte raportul comisiei pentru această lectură la acest subiect.

Doamna Oxana Domentii:

Stimați colegi,

Vă prezint atenției dumneavoastră raportul asupra proiectului de Lege nr.438 din 23 noiembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, raport pentru lectura a doua.

Comisia noastră a examinat proiectul în cauză, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, toate propunerile care au parvenit în comisie au fost supuse dezbaterilor, rezultatele cărora sînt expuse în anexa la prezentul raport.

Sinteza propunerilor și obiecțiilor, precum și proiectul de lege redactat în conformitate cu propunerile acceptate de comisie, anexate, la fel, la prezentul raport, sînt parte integrantă a acestuia.

În temeiul celor expuse, Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu votul unanim al membrilor prezenți (8 voturi „pro”), propune examinarea și adoptarea acestui proiect în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamnă președinte,

Se pare că nu sînt întrebări în adresa comisiei la această etapă.

Doamna Oxana Domentii:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Se pare că ați clarificat tot ce ține și de amendamente.

Vă mulțumim foarte mult.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.438 din 23 noiembrie 2016.

Și revenim la procedura de vot foarte curînd.

Un alt subiect din supliment care a mai fost discutat și revenim la discuție pe marginea proiectului nr.7 din 10 ianuarie 2017.

Dacă considerați că nu sînt multe de raportat, bineînțeles, puteți să raportați și de pe loc.

Dar aș prefera... totuși, înainte de a încheia dezbaterile, să prezentați concluziile comisiei, dacă s-a mai discutat în comisie, pe marginea **proiectului nr.7 din 10 ianuarie 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.**

Vă readuc aminte că data trecută, la una din precedentele ședințe plenare, s-a luat decizia ca subiectul să fie reîntors în comisie pentru a fi clarificat cu autorii, în mod special, cu referire la intrarea în vigoare a proiectului de lege.

Vă rog frumos, doamnă președinte Ivanov, poftiți.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

În urma dezbaterii proiectului de Lege nr.7 din 10 ianuarie 2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 28 aprilie 2017, la propunerea Președintelui Parlamentului, în conformitate cu articolul 63 alineatul (1) litera b) din Regulamentul Parlamentului, acesta a fost remis comisiei spre examinare pentru a exclude din partea finală a raportului amendamentul comisiei ce prevedea termenul de intrare în vigoare.

Proiectul a fost reexaminat. Și, în acest context, solicit respectuos respingerea proiectului din... 28 aprilie 2017 și aprobarea în ședința plenară a raportului care a fost distribuit deja deputaților.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Se pare că nu sînt întrebări.

Deci concluzia comisiei este să fie aprobat un nou raport.

Doamna Violeta Ivanov:

Raport.

Domnul Andrian Candu:

Dar, bineînțeles, în esență, proiectul nr.7 din 10 ianuarie 2017 se votează în primă lectură, să înțeleg?

Doamna Violeta Ivanov:

Da.

Domnul Andrian Candu:

În primă lectură.

Da, domnul ministru al mediului dă din cap. Deși e ascuns după coloană, îl vedem foarte bine.

Bine ați revenit, domnule ministru, în plenul Parlamentului.

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.7 din 10 ianuarie 2017.

Și vom reveni la procedura de vot.

Dragi colegi,

Mai sînt două subiecte pe ordinea de zi.

Noi, în principiu, am putea să mai examinăm unele subiecte pînă la ora votului, subiecte pentru ziua de mîine.

Și aș vrea să propun, între timp, să vedem dacă am putea, de exemplu, domnule Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, ce ziceți dacă proiectul nr.139 ar putea fi examinat astăzi?

Domnule Creangă,

Vă rog frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Cu siguranță, am putea să examinăm acest proiect de lege, însă să vedem dacă autorii reușesc să vină să-l prezinte.

Noi am putea să examinăm proiectul de lege în lectura a doua... Legea cu privire la statistica oficială.

Domnul Andrian Candu:

Da, probabil, dacă sînteți de acord cu nr.502, noi o să anunțăm.

Secretariatul,

Dacă ați putea să verificați posibilitatea reprezentanților Ministerului Economiei de a veni în plenul Parlamentului și a prezenta proiectul nr.139 din 4 mai 2017, precum și cei de la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene pentru a prezenta proiectul nr.92 din 28 martie 2017. Ne anunțați în mod suplimentar și, în funcție de aceasta, o să luăm decizie în plenul Parlamentului.

Iar proiectul nr.502 din 12 decembrie 2016, dacă se repartizează materialele și reușim lucrul ăsta, putem, prin vot, să decidem ca să fie examinat astăzi și comisia, dacă este gata, putem să examinăm subiectul.

Între timp, dragi colegi, vă propun să fie examinat **subiectul nr.5 de pe ordinea de zi, proiectul nr.77 din 3 martie 2016, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.**

Prezintă proiectul, în numele deputaților, domnul Bejan.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Valerian Bejan:

Onorat Parlament,

În Republica Moldova, la ora actuală, pungile de plastic sînt aruncate cu deșeurile menajere și transportate la gunoi. Deseori stau aruncate pe stradă sau în parcuri, în rîuri și lacuri.

Experții din domeniul protecției mediului consideră că cele mai periculoase materiale plastice ar trebui retrase de pe piață.

Utilizarea pungilor din plastic de unică folosință ar trebui utilizată gradual, interzisă gradual oriunde acest lucru este posibil. Datele oficiale arată că anual fiecare cetățean folosește în medie 140 de pungi din plastic, ceea ce înseamnă 420 de milioane de pungi în total. Acestea se descompun în câteva sute de ani.

Prezentul proiect de lege are ca scop reducerea torentului de pungi din plastic care ne poluează mediul înconjurător.

Interdicții similare susținute de organizațiile care militează pentru protejarea mediului înconjurător sînt deja în vigoare în câteva orașe americane: Los Angeles și San Francisco, Statul California.

Comisia Europeană a cerut încă în 2013 statelor membre să reducă utilizarea acestor tipuri de pungi. Statul francez, printr-un șir de acte legislative, a interzis utilizarea pungilor din plastic din comerț începînd cu 1 ianuarie 2016.

Un sondaj făcut de Magenta Consulting arată că moldovenii sînt gata să folosească pungi ecologice. 80 la sută din cei intervievați le-ar folosi pe cele din textile dacă li s-ar oferi posibilitatea de a le cumpăra din magazin la un preț rezonabil.

Uniunea Europeană a declarat război pungilor din plastic. Unele țări impun taxe usturătoare pentru folosirea acestora, altele propun utilizarea pungilor din amidon, hîrtie sau trăistuțele din pînză.

Punga din plastic este ambalajul care devine deșeu în cel mai scurt timp. Multe din ele sînt folosite doar 20 – 30 de minute, cît durează drumul de la magazin pînă acasă. Tot mai des o parte din materialele prime intermediare sau finale produse deosebit de complexe se regăsesc în aer, apă și în sol. Ploile acide sînt tot mai dese ca urmare a prezentei... a prezenței dioxidului de sulf din aer datorită dezvoltării proceselor termice și a utilizării unor combustibili inferiori.

Sînt evacuate în atmosferă importante cantități de oxid de azot, de carbon, negru de fum, săruri de oxizi ai metalelor antrenate de gazele de ardere, produse cu efecte dăunătoare asupra vegetației în general și direct sau indirect asupra omului.

Prin acest proiect de lege dorim să schimbăm obiceiurile nesănătoase din faza de producție pînă la eliminarea pungilor din plastic de unică folosință ce sînt periculoase pentru mediu și sănătate. De asemenea vom putea să ne curățăm orașele și satele creînd totodată locuri de muncă.

Efectele negative ale pungilor din plastic sînt degradarea unei pungi din plastic între 100 și 400 de ani. În timpul arderii pungile din plastic emit gaze toxice.

Din punct de vedere al proiectului mediului, pungile din plastic reprezintă o sursă importantă de gunoi pentru comunități, reprezintă pericol pentru viața acvatică. Diferite specii de pești suferă din cauza înghițirii lor sau a blocării între acestea. Pot sufoca sau întrerupe digestia animalelor care le consumă, formează

bălți în care se pot dezvolta microorganisme periculoase, inclusiv insecte ce pot transmite malaria, blochează sisteme de canalizație ale orașelor.

Producerea pungilor din plastic utilizează circa 37 de mii de tone de polimeri de plastic ce provin din resurse nonregenerabile. O pungă din plastic este folosită de cumpărător circa 20 de minute, cum am menționat mai sus, comparativ cu alte ambalaje care au o durată de viață de săptămîni, luni sau chiar ani.

Agenții economici vor avea posibilitatea să propună clienților alte tipuri de sacoșe, fie din plastic biodegradabil, din amidon, fie din hîrtie, fie din stofă, pe care le pot cumpăra și realiza. Nu este o procedură complicată, dar are nevoie de puțină imaginație. Rezultatele vor fi cel puțin surprinzătoare, pungile putînd deveni genți, dar și orice alte accesorii pentru vacanțe sau timpul liber.

Reieșind din cele menționate, propun susținerea prezentului proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bejan,

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă ați încheiat cu prezentarea, începem sesiunea de întrebări-răspunsuri.
Da?

Și prima intervenție, domnul Bolea.

Vă rugăm.

Domnul Vasile Bolea:

Da, mulțumesc.

Stimate domnule autor,

Dumneavoastră ați vorbit, în cuvîntarea care a avut loc, despre interzicerea pungilor din plastic. În același timp, ați vorbit despre aceea că aceste pungi din plastic pot fi schimbate sau folosite alte pungi și ați spus inclusiv pungi din plastic care se descompun mai rapid. Da?

Atunci spuneți, vă rog, noi interzicem pungile din plastic sau interzicem pungile din plastic care conțin o formulă anumită, da, de polimeri care se utilizează la producerea lor?

Care este sensul sau scopul, înlocuirea unor pungi din plastic cu alte pungi din plastic sau interzicerea, pur și simplu, a oricăror pungi din plastic care se descompun mai rapid sau nu se descompun așa de rapid?

Care a fost totuși sensul acestui proiect: de a interzice toate pungile din plastic sau pungile din plastic care au un conținut anumit de polimeri care nu se descompun așa de ușor?

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule deputat Bolea.

Referitor la întrebarea adresată de dumneavoastră pot reitera următoarele: deci se interzic pungile din plastic care nu pot fi degradate. Deci pot fi utilizate pe viitor doar pungile biodegradabile. Deci pungile din plastic biodegradabile dacă există atunci ele pot fi folosite, dar cele care nu sînt biodegradabile nu... se interzic.

Deci se înlocuiesc pungile din plastic cu pungi din amidon, hîrtie, pînză și altele.

Da, mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Vă rog frumos, a doua întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Bejan,

Orice se descompune. Dacă pungile actualmente care se folosesc, dumneavoastră singur ați spus că ele se descompun, dar timpul este mai mare de 200, de 300 de ani, dar totuși se descompune în natură, da, concret spuneți, dumneavoastră vreți să înlocuiți aceste pungi cu ce, cu alte pungi, care, de asemenea, le va lua vîntul, așa, pe la gunoi și le va duce pe cîmpurile din țară sau vreți să le înlocuiți, adică să interziceți total folosirea oricăror pungi și să mergem, eu nu știu, cu alte pungi din stofă la magazin? Asta mă interesează. Spuneți vă rog.

Că dacă vreți să înlocuiți unele pungi cu alte pungi, eu cred că nu este sens. Adică care ar fi sensul acestui proiect?

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc.

Deci în nota informativă am menționat: pungile din plastic degradează în jur de la 100 pînă la 400 de ani. Da, deci noi propunem înlocuirea acestor pungi, cum este deja practicat în Franța, cum este practicat în unele orașe din Statele Unite, cu pungi biodegradabile, cum ar fi, în primul rînd, din amidon, care sînt biodegradabile foarte repede. (*Rumoare în sală.*)

Deci ea arată la exterior exact așa ca punga din plastic, pur și simplu, ea este biodegradabilă.

Păi, nu-s gata să vă răspund anume în cît timp, dar într-un timp... ca amidonul cît timp îi trebuie să degradeze.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Valerian Bejan:

Săptămîni.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Bolea,

Ultima precizare, vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Știți, dacă dumneavoastră propuneți alte pungi din amidon, care se vor descompune nu în 300 de ani, dar în 150, eu cred că nu e rezolvarea situației. Trebuie să vedem altceva.

Domnul Andrian Candu:

Domnul...

Domnul Valerian Bejan:

Iată, colegii mă ajută – în 3 ani de zile degradează.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Cînd vorbeați despre transformare, mi-ați adus aminte de un cîntec pe care noi în studenție îl mai cîntam, că „nimic nu dispăre, totul se transformă”. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Deliu,

Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Deci proiectul de lege a fost înregistrat la 3 martie 2016 și cred că ar trebui de revăzut, în primul rînd, articolul IV, intrarea în vigoare a acestei legi. Dar aici am o întrebare. Dumneavoastră în discursul care a fost citit mot-a-mot toată nota informativă, chiar vă urmăream de aici de pe loc, ați încercat să ne convingeți, eu sînt, de fapt, convins de aceasta, că pungile din plastic sînt un pericol pentru mediul înconjurător. Ce importanță are atunci de cîți metri este suprafața comercială, dacă ei totuna vînd sau distribuie aceste pungi din plastic?

Fiindcă dumneavoastră veniți: pentru unitățile comerciale cu suprafață mai mare intră în vigoare la 1 ianuarie 2017, medii – la 1 ianuarie 2018, de la 1 ianuarie 2020 deci unități comerciale ambulante, magazine mobile. Ce are aceasta cu mărimea sau cu suprafața unităților comerciale?

Oricum noi vorbim despre pericolul care îl aduc pungile din plastic. Și cel care are o unitate comercială ambulantă poate și mai multe încă să vîndă sau să utilizeze decît cel cu medie. De ce era necesar de specificat după suprafața unităților comerciale? Asta-i prima întrebare.

Domnul Valerian Bejan:

Da. Mulțumesc, domnule deputat Deliu.

Deci noi propunem interzicerea pungilor din plastic în prezentul proiect de lege gradual. De suprafața magazinului depinde și volumul de pungii din plastic care dumnealui îl folosește, magazinul sau unitatea comercială respectivă. Cu cât este mai mare suprafața, cu atât este mai mare și volumul de pungii care îl utilizează. De aceea noi propunem ca gradual, întâi unde-s suprafețele mai mari, pe urmă unitățile comerciale cu suprafețe mai mici, până la interzicerea integrală.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Tudor Deliu:

Da, un comentariu și a doua întrebare. Eu cred că abordarea nu este corectă. Dacă interzicem, trebuie să interzicem indiferent de suprafața unității comerciale, nu contează că e medie sau că e mare, sau că sînt magazine mobile ș.a.m.d., fiindcă asta o să ducă un confuz.

Și următoarea întrebare, care, apropo, se conține această recomandare și în analiza anticorupție, dumneavoastră veniți cu propuneri de modificare a Codului contravențional, respectiv propuneți modificarea articolului 400 și a articolului 401 cu completarea articolului 272², dacă nu mă înșel. Deci în cazul de față reiese că vor fi doi agenți constatatori, mă refer la Ministerul Afacerilor Interne și la Agenția pentru Protecția Consumatorilor. Or, Codul contravențional prevede că nimeni nu poate fi supus de două ori răspunderii contravenționale. Ce se va întîmpla în acest caz cînd doi agenți constatatori vor constata această contravenție, care dumneavoastră o propuneți în Codul contravențional, ori unii, ori alții? Și părerea mea că nu ar trebui să fie ambii.

Domnul Valerian Bejan:

Da. Vă mulțumesc, domnule deputat.

Deci dacă dumneavoastră găsiți unele lacune și vedeți unele momente de îmbunătățire, veniți cu amendamente pentru lectura a doua și le vom preciza, și le vom introduce.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Deliu,

Dacă aveți ultima precizare?

Domnul Tudor Deliu:

Da, o precizare. Vom veni cu amendamente, dar am vrut să aflu părerea autorului, cum facem în cazul acesta, doi agenți constatatori? Fiindcă dumneavoastră i-ați scris aici: și „Ministerul Afacerilor Interne”, și respectiv „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”. La care dumneavoastră ați considera că trebuie de stabilit această obligativitate?

Domnul Valerian Bejan:

La Agenția pentru Protecția Consumatorilor, probabil.

Domnul Tudor Deliu:

Bine. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnule Țurcan, poftiți.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc foarte mult.

Stimate coleg,

Într-adevăr, sînt mai multe întrebări, cu regret, dar mai puține răspunsuri la aceste întrebări. La mine tot sînt două întrebări. Cum dumneavoastră înțelegeți noțiunea de „pungă din plastic de unică folosință”? De două ori dacă se folosește, asta deja nu cade sub incidența acestei prevederi?

Domnul Valerian Bejan:

Deci denumirea „de unică folosință” depinde de grosimea pungii, de microni.

Domnul Vladimir Țurcan:

D-apoi cine va măsura?

Domnul Valerian Bejan:

Ele au, conform standardelor, grosime stabilită.

Domnul Vladimir Țurcan:

Nu, practic. Eu, vă spun sincer, nu prea înțeleg, cum practic poate fi? Cu atît mai mult, asta este a doua întrebare, dumneavoastră în redacția nouă a articolului 273 prevedeați „ca să fie pedepsit inclusiv cetățeanul, persoana fizică care utilizează această pungă”. Asta ce? Înseamnă că la intrarea, ieșirea din centrele comerciale, din piețe vor sta agenți constatatori și îi vor pedepsi pe toți acei cetățeni care vor scoate punga de nu știu de unde de acolo care a cumpărat-o cîndva și s-a dus la piață sau la centrul comercial. Cum vedeți practic aplicarea acestor articole?

Domnul Valerian Bejan:

Acea pungă, de care vorbiți dumneavoastră, pe care o are cetățeanul la piață de cîndva, deja nu mai este pungă de unică folosință. Punga de unică folosință deja e distrusă și e aruncată.

Domnul Vladimir Țurcan:

Bine. Dar persoana fizică cum poate fi pedepsită?

Domnul Valerian Bejan:

Pentru utilizare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Stimați colegi,

Toți noi sîntem cei care vom fi pedepsiți după adoptarea acestei legi.

Mersi.

Domnul Valerian Bejan:

Vedeți îmbunătățire, veniți cu amendamente, vom îmbunătăți proiectul. Sîntem de acord cu toții că există problema, pungile din plastic trebuie interzise. Cum au făcut-o deja colegii noștri din alte țări.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Valerian Bejan:

Asta este pentru beneficiul cetățeanului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Precizare, vă rog frumos, domnule Țurcan.

Domnul Vladimir Țurcan:

Doar o precizare. Îmi pare că problema trebuie deodată să fie rezolvată și după aceea de pedepsit pe acei care nu respectă modul de rezolvare a acestei probleme. Dumneavoastră începeți din altă parte, de a pedepsi pentru existența problemei care statul nu a asigurat să fie rezolvată. Asta-i problema.

Domnul Valerian Bejan:

Haideți să zicem așa că cetățeanul, pur și simplu, n-o să aibă de unde avea această pungă, deoarece producerea ei va fi interzisă. Odată ce nu va fi producere, nu vor fi nici pungile.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare, domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да. Спасибо.

Уважаемый автор,

Когда мы что-то запрещаем, мы должны что-то предлагать взамен существующего. Я как понял из ответа вашего на вопрос депутата Боля, вы ничего не предлагаете. Вы говорите о том, что будут позволены пакеты с содержанием другого компонента.

Во-первых, вот этого другого компонента... он не производится, этот вид пакетов, на сегодняшний день в Республике Молдова, в то время как производятся те, которыми мы пользуемся. Что вы скажете по этому поводу? Какие у вас есть конкретные предложения взамен того, что вы собираетесь или планируете запретить?

Domnul Valerian Bejan:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Deci noi am discutat problema respectivă și cu producătorii, și cu Guvernul. Deci trecerea producerii pungilor biodegradabile, producerii din amidon de la cele din plastic nu necesită mari eforturi. Deci se poate de trecut într-un timp limitat de la producerea pungilor din plastic la cele din amidon, ceea ce ar aduce și la locuri de muncă, și la folosirea amidonului care este în exces la noi în Republica Moldova și ar îmbunătăți situația ecologică a republicii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Odnostalco,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare?

Poftiți.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Просто из того, что вы сказали, и из того, что есть в прессе, подобных дискуссий не было слышно, а вопрос – то касается всех людей. Это первое.

Второе. Опять же производство этих пакетов, о которых вы говорите, о том, что будут рабочие места... Но здесь спорный вопрос, потому что, когда мы запрещаем одно производство и говорим о другом производстве, здесь непонятно, что на что мы меняем и кто это будет производить. Есть ли здесь экономические интересы определенных экономических агентов по этому вопросу? Это важный вопрос. Будут ли эти бумажные пакеты в супермаркетах? Потому как мы знаем – не вся бумага предназначена для использования в пищевых целях. И таких вопросов возникает очень много.

Поэтому нет смысла менять одни пакеты на другие пакеты, которые будут разлагаться, как вы сами сказали, на сто-двести лет быстрее, чем пакеты, которые есть на сегодняшний день.

Domnul Valerian Bejan:

Nu, asta-i părerea dumneavoastră că nu se merită, dar oamenii de rînd cînd se uită toate cîmpurile pline cu pungii și iazurile, și parcurile ș.a.m.d., atunci ei își dau seama că ceva trebuie de făcut.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Mulțumim, domnule Odnostalco.

În continuare, domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

Ну, прежде всего нужно сказать, что цель, в общем-то, благая, цель хорошая. Реально мы имеем сегодня серьезное загрязнение территории остатками вот этих вот пакетов.

Вопрос в другом состоит: известно ли, сколько сегодня людей занято на производстве подобного рода продукции? Сколько... каков капитал этих предприятий, какое закуплено оборудование и так далее, что с ним делать, что мы предложим?

Обычно как это делается? Вот закрывают шахты, закрывали шахты в Англии. Государство платило деньги за то, что закрывало, государство как-то помогало этим людям, которые оставались без работы, каким-то образом пережить период переквалификации, и так далее, и тому подобное.

Сколько людей сегодня заняты, сколько предприятий есть, которые это делают, каков объем, каков объем отчисления налогов? Известно ли это?

Мне кажется, что нужно сперва это изучить для того, чтобы понимать и идти с открытыми глазами на определенные издержки.

Domnul Valerian Bejan:

Da. Mulțumesc, domnule deputat.

Producerea pungilor din plastic, cei care se ocupă cu producerea pungilor din plastic, se va schimba doar materia primă din care se produce. Deci acolo nu trebuiesc mari investiții capitale pentru a schimba tot utilajul, pentru a produce din amidon în loc la cel din plastic, adică locurile de muncă se păstrează acelea. Cu atît mai mult, cum am zis, pentru că producerea amidonului de pe piața locală ar mări numărul de locuri de muncă.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Precizare, пожалуй.

Я не могу согласиться с этим вашим ответом полностью, потому что есть производство пакетов, которые делаются из импортированной пленки, да, а есть производство из этих же материалов, но изготовление пленки, выдувание этих пакетов на экструдерах, и так далее, и тому подобное, это разное производство, и их бумагой не заменишь. Одно дело – клеить бумагу, другое дело – сваривать пленку, тут замены нет.

Я хотел бы... то есть, это хорошее дело, еще раз говорю, хорошее дело, но мне кажется, что нужно изучить его более подробно с целью определения издержек:

- a) для экономики и рабочих мест, для труда, да;
- b) с точки зрения потерь бюджетных временных, какой период времени это займет; и
- c) с точки зрения того, как государство может простимулировать это.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Bejan,

Dacă aveți răspuns la comentat și, dacă nu, la ultima intervenție.

Domnul Valerian Bejan:

... Da, deci cu locurile de muncă, deja am spus, locurile de muncă nu se împuținează. Materia primă, după cum dumneavoastră ați spus, nu-i numai hîrtia, dar este și amidonul, și textilele care pot fi folosite pentru a-și adapta producerea producătorii autohtoni care produc pungile din plastic. Dumneavoastră ați văzut în proiect, se propune gradual, se dă termen pentru chestia aceasta. Așa că, bugetul nu va avea de suferit în rezultatul modificărilor respective, poate invers – va avea de câștigat.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Țuțu,

Vă rugăm.

Domnul Constantin Țuțu:

Domnule Președinte,

Mulțumesc.

Spuneți, vă rog, dar Republica Moldova dispune de materie primă?

Domnul Valerian Bejan:

În surplus. Amidonul crește pe toate câmpurile. Asta-i porumbul, asta-i grâul.

Domnul Constantin Țuțu:

Adică este, da, dispuneți? Și cam cât materie primă o să...?

Domnul Valerian Bejan:

Cartofii.

Domnul Constantin Țuțu:

Mersi foarte mult.

Domnul Andrian Candu:

Și ultima intervenție, domnul... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Valerian Bejan:

Amidonul se face, în primul rând, din cartofi, care-l avem în surplus.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mitriuc,

Vă rog frumos.

Domnul Ghenadi Mitriuc:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Уважаемый автор,

Вы предлагаете заменить пакеты.

А что вы можете сказать по поводу оберток, которые экономический агент использует, особенно для... рыбы, сыра, масла, фруктов тоже? Он же это тоже заворачивает на сегодняшний день в полиэтилен? Как дальше это будет происходить? Ему будет запрещено это все делать? Он тоже будет использовать то, что вы предлагаете?

Domnul Valerian Bejan:

Da. Mulțumesc.

În dependență de grosimea respectivului plastic.

Domnul Ghenadi Mitriuc:

Înseamnă că n-o să aibă dreptul și gata, da?

Domnul Valerian Bejan:

Dacă este foarte subțire, acolo este după grosimea micronilor, conform standardelor, care pachete se numesc de unică folosință.

Dacă el nu intră sub denumirea respectivă, el poate fi folosit.

Domnul Ghenadi Mitriuc:

Bine. Asta este indicat în propunerea dumneavoastră, acolo?

Domnul Valerian Bejan:

Păi, noi ne referim la pungile de plastic de unică folosință. Deci ceea ce spuneți dumneavoastră nu cad sub incidența prezentei legi.

Domnul Ghenadi Mitriuc:

Правильно, это будет им дана возможность для того, чтобы они все грамотно делали также с пластиком, использовали его, только они уже не пакеты будут делать, и проблемы, которые существовали, также будут существовать дальше.

Вам более глубоко, я считаю, нужно подойти к этому вопросу для того, чтобы или полностью запретить использовать, или не как вы сказали там – миллиметраж смотреть и все остальное. Это мое мнение.

Domnul Valerian Bejan:

Da. Mulțumesc, stimate deputat.

Deci se are în vedere, când se vorbește de pungile din plastic, încă o dată repet, depinde de grosime. Dacă o să faci pungă din plastic dintr-o grosime mai mică decât se numește la ziua de azi, conform GOST-ului, standardului, atunci nu cade sub incidența prezentei legi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Mulțumesc foarte mult.

Aici se încheie runda de întrebări-răspunsuri.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Bejan.

Și, în continuare, o să-l invit la tribuna principală pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, care este comisia raportoare de bază la acest proiect de lege.

Vă rugăm frumos să ne prezentați raportul comisiei la acest subiect pentru lectura întâi.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Aduc la cunoștință că Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, și comunică următoarele.

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative propune completarea Legii cu privire la comerțul interior cu noi prevederi prin care interzice utilizarea/comercializarea pungilor din plastic de către unitățile comerciale și stabilirea sancțiunilor pentru utilizarea pungilor din plastic, prin modificarea și completarea Codului contravențional.

În susținerea propunerii legislative nominalizate, autorii au invocat Rezoluția Parlamentului European din 14 ianuarie 2014 referitor la Strategia europeană în materie de deșeuri de plastic aflate în mediul înconjurător care stabilește obiectivul de eliminare a acestor deșeuri din circuit către anul 2020.

În această ordine de idei, informăm că Parlamentul Republicii Moldova a adoptat la data de 29 iulie 2016 Legea privind deșeurile nr.209 din 29.07.2016, prevederile căreia includ interzicerea distribuirii gratuite a pungilor din plastic, cu excepția pungilor din plastic foarte subțire.

În procesul de pregătire a proiectului de lege propus spre examinare, comisia a consultat suplimentar conceptul proiectului de lege propus de către autori în cadrul grupului de lucru și, în contextul obiecțiilor și propunerilor expuse, propunem expunerea articolului I din proiect în următoarea redacție:

„Articolul I. – Legea nr.231 din 23.09.2010 cu privire la comerțul interior, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează cu articolul 21² „Restricții în domeniul comerțului cu amănuntul” cu următorul conținut:

„Articolul 21². Restricții în domeniul comerțului cu amănuntul

(1) Se interzice utilizarea/comercializarea pungilor de transport din plastic cu sau fără mâner, furnizate consumatorilor la punctele de vânzare de bunuri sau produse, începând cu 1 ianuarie 2019.

(2) Se interzice utilizarea/comercializarea pungilor din plastic subțiri, cu grosimea peretelui mai mică de 50 de microni, cu excepția celor care sînt utilizate ca ambalaj, începând cu 1 ianuarie 2020.

(3) Se interzice utilizarea/comercializarea pungilor din plastic foarte subțiri, cu grosimea peretelui mai mică de 15 microni, cu excepția celor care sînt utilizate ca ambalaj, începând cu 1 ianuarie 2021”.

În contextul celor propuse, Comisia economie, buget și finanțe informează că pentru lectura a doua comisia va examina și va veni cu concretizări de rigoare privind redactarea articolului II din proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative în corelare cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova.

Proiectul de lege nominalizat a fost avizat pozitiv de către Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, Comisia protecție socială, sănătate și familie, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisia drepturile omului și relații interetnice și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Totodată, menționăm că la proiectul de lege discutat este prezentat avizul pozitiv al Guvernului și Raportul de expertiză anticorupție.

În avizele prezentate la proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative se conțin propuneri și obiecții de respectare a tehnicii legislative, care vor fi examinate de către comisie în procesul de pregătire a proiectului de lege pentru lectura a doua.

În rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe propune plenului Parlamentului aprobarea proiectului de Lege nr.77 din 03.03.2016 în lectura întâi în varianta propusă de către comisie.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, întrebări în adresa comisiei sau pe marginea subiectului discutat în comisie.

Domnule Reidman,

Vă rog.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

Господин председатель,

Извините, но я вынужден обратиться вновь к этому вопросу, может быть, у вас есть информация. Что происходит при таком запрете с бюджетом, с рабочими местами, с зарплатой? Я не знаю...

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule deputat, pentru întrebare.

Sigur că comisia și-a exprimat îngrijorarea referitor la pierderile de la buget. Respectiv, am solicitat informații oficiale de la Serviciul Vamal. Am constatat că în Republica Moldova se importă... vă dau informații pe anul 2015, deoarece anul 2016, când examinăm proiectul, încă nu era toată informația finală.

2015 – au fost 1700 tone importate de saci, sacoșe, pungi din polimer de etilenă și saci, sacoșe, pungi din alte materii plastice. Aceasta înseamnă că valoarea a fost în jur de 81 de milioane, suma TVA achitată a fost de 15 milioane, taxele vamale au fost de 2 milioane și 739 mii de lei. Sigur că există un impact asupra bugetului, însă având în vedere articolul 131 din Constituție, Guvernul a susținut această modificare.

Totodată, am solicitat de la toți comercianții din domeniul care realizează astfel de plastic. Cu părere de rău, de la majoritatea nu am primit răspunsuri. Am primit de la două întreprinderi care... o întreprindere produce la momentul actual

sacoșe din plastic, saci, sacoșe și restul, toți comercianții importă astfel de materie pentru comercializare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Да, вы привели цифры, которые базируются на данных таможни. То есть это только цифры на входе в страну, потому что дальше идет imprimarea dacă este, da, полиграфия, на нее дальше идет наценка тоже НДС, зарплата, распространение, и так далее, и тому подобное.

То есть мы можем говорить о сумме порядка, ну, грубо говоря, боюсь ошибиться, но думаю где-то 45, 50 миллионов лей в целом.

Domnul Ștefan Creangă:

Da susțin poziția...

Domnul Oleg Reidman:

Это по минимуму. Да, по минимуму, вот и не знаю, как Правительство, чем собирается это дело заменить, давая такой положительный ответ. Ну, нужно чего-то думать, чем и кем это заменить эти 50 миллионов лей, и главное – чем занять людей, которые в этой сфере оборачиваются, работают, получают зарплату.

Спасибо.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc.

Domnule deputat,

De aceea comisia și a propus un grafic mult mai extins pentru implementarea interzicilor începînd cu 2019, 2020 și 2021, ca să reușească, inclusiv agenții economici să se reprofileze, care produc astfel de materie sau care importă să-și găsească, eu știu, o altă nișă pentru a importa materie biodegradabilă.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Domnule Reidman,

Vă rog frumos, ultima precizare sau a doua întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Ultima precizare. Eu țin minte ce a recomandat comisia, dacă eu sînt parte din comisie. Asta-i întrebare și comentariu pentru toată lumea și pentru Guvern

care vrea să facă mai bine pentru ecologie, dar trebuie să se gândească ce facem cu veniturile la buget și cu oamenii.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc.

Eu, de asemenea, am relatat pentru publicul larg.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Și în continuare, ultima intervenție se pare, domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Spuneți, vă rog, dumneavoastră ați citit în redacție articolul 1 care se propune unde se interzice comerțul. Cunoaștem cu toții că operațiunile de export sînt însă comerț internațional. Va fi posibil producerea pungilor din plastic aici pe teritoriul Republicii Moldova și exportul lor în afara țării în așa mod ca... bine, în așa mod nu se vor folosi aici în interiorul țării, dar va fi posibil producerea lor și exportul în afara țării sau nu în acea redacție în care dumneavoastră ați citit?

Domnul Ștefan Creangă:

În redacția propusă de către comisie se va permite exportul unor astfel de materiale dacă țările care vor... nu vor avea restricții pe teritoriul lor vor primi astfel de marfă.

Respectiv, dacă noi punem interzicerea, comercializarea, astfel importul în Republica Moldova, practic, nu va fi posibil.

Domnul Vasile Bolea:

Importul, da.

Domnul Ștefan Creangă:

Dar exportul – da. Exportul – da.

Domnul Vasile Bolea:

Că acolo ați vorbit despre comerț. Poate comerțul interior sau comerțul în Republica Moldova va fi interzis...

Domnul Ștefan Creangă:

Spuneam că un singur agent economic există care produce în Republica Moldova, restul toți doar numai importă.

Domnul Vasile Bolea:

Păi, slavă Domnului că... dă Doamne să fie mai mulți. Pur și simplu, să nu le creăm restricții, inclusiv la cel care produce și exportă. În sensul acesta...

Domnul Ștefan Creangă:

Nu vor exista interdicții la export.

Domnul Vasile Bolea:

Mersi mult.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim, domnule Creangă.

Aici se încheie runda de întrebări-răspunsuri în adresa Comisiei economie, buget și finanțe.

Vă mulțumim foarte mult.

Mai avem un coraport la acest subiect din partea Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice.

Și o rog pe doamna Ivanov, președintele comisiei, să ne prezinte coraportul de pe loc.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, la ședința sa din 28 septembrie 2016, a examinat proiectul de lege și menționăm următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop modificarea cadrului legislativ privind restricționarea utilizării și comercializării pungilor din plastic de unică folosință și, respectiv, stabilirea sancțiunilor față de unitățile comerciale pentru încălcarea legislației.

Prin urmare, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice menționează că pungile folosite în interiorul unităților comerciale pentru ambalarea produselor și furnizarea consumatorului final de către comercianții de pungi de vânzare sînt produse care poluează mediul, ori acestea se descompun extrem de greu și rămîn în mediul înconjurător sute de ani.

În context, comisia permanentă informează că este adoptată Rezoluția Parlamentului European din 14 ianuarie 2014 referitoare la Strategia europeană de materie de deșuri de plastic aflate în mediul înconjurător prin care se solicită Comisiei Europene reducerea utilizării pungilor din plastic de unică folosință și eliminarea graduală de pe piață a acestora pe motiv că se transformă în unul din cele mai nocive mijloace de poluare a mediului ambiant.

Mai mult, în privința utilizării, comercializării pungilor din plastic de unică folosință este adoptată Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2015 de modificare a Directivei 94/62/CE în ceea ce privește reducerea

consumului de pungi de transport din plastic subțire, care are drept scop reducerea utilizării pungilor de unică folosință.

Comisia precizează că măsurile care se impun prin proiectul de lege nominalizat vor preîntîmpina proliferarea pungilor din plastic, va spori gradul de conștientizare a populației în problemele de mediu și va genera un impact benefic asupra populației și asupra protecției mediului și sănătății populației.

Cu referire la articolul II din proiectul de lege, comisia permanentă propune ca să fie exclus punctul 3, deoarece sintagma „articolul 273 punctul 2¹” se va conține în prevederea articolului 273 punctele 1 și 4 din articolul 408 alineatul (1) al Codului contravențional al Republicii Moldova.

De asemenea, atenționăm că propunerile specificate la punctul 1 din articolul II al proiectului de lege menționat va crea o suprapunere de competențe între Ministerul Afacerilor Interne și Agenția pentru Protecția Consumatorilor cu privire la constatarea și examinarea contravențiilor stipulate la articolul 273 punct 2¹ din proiectul de lege.

Astfel, potrivit prevederilor articolului 408 alineatul (1) din Codul contravențional al Republicii Moldova, Agenția pentru Protecția Consumatorilor este organul abilitat de constatare și examinare a contravențiilor specificate.

În acest sens, dispozițiile articolului 9 alineatul (2) din Codul contravențional stipulează că nimeni nu poate fi supus de două ori răspunderii contravenționale pentru una și aceeași faptă.

Întru excluderea dublării de competențe, considerăm necesar de a completa alineatul (4) al articolului 400 din Codul contravențional după sintagma „articolul 243” cu sintagma „articolul 273 punctul 2¹”.

Totodată, propunem completarea acestui articol cu un alineat nou cu următorul cuprins: „Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la articolul 273 punctul 2¹ se remit pentru reexaminare Agenției pentru Protecția Consumatorilor”.

Concomitent, comisia menționează necesitatea completării și a articolului 405 din Codul contravențional cu articolul 6¹ cu următorul cuprins: „Contravențiile prevăzute la articolul 273 punctul 2¹ se constată de organele pentru protecția mediului. Procesele-verbale cu privire la contravențiile respective se remit spre examinare Agenției pentru Protecția Consumatorilor”.

Reieșind din cele expuse, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice se pronunță pentru examinarea proiectului de lege respectiv de către Parlament.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte.

Și aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.77 din 3 martie 2016, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Și vom reveni la procedura de vot, precum am agreat, la ora 14.00.

Între timp, următorul subiect pe care vi-l propunem, onorat Plen, este să fie examinat proiectul de **Lege pentru completarea anexei la Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice. Proiectul nr.161 din 27 aprilie 2015.**

Și prezintă proiectul domnul Carp în numele grupului de deputați.

Vă rugăm frumos, la tribuna principală.

Poftiți.

Domnul Lilian Carp:

Stimați colegi,

Propun spre atenția dumneavoastră proiectul de Lege nr.161, care prevede completarea anexei Legii nr.121 din 04.05.2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice. Acest proiect de lege are ca obiectiv reglementarea, completarea anexei la Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice nr.121, care conține lista bunurilor nepasibile de privatizare.

Scopul acestui proiect de lege este de a fortifica sistemul de sănătate în Republica Moldova, prin includerea instituțiilor medico-sanitare publice în lista bunurilor nepasibile de privatizare și excluderea posibilităților ca acestea să fie scoase din proprietatea statului.

Necesitatea acestor completări este evidentă prin faptul că în ultima perioadă unele instituții medicale sînt cu insistență supuse privatizării. De aceea acest proiect de lege are ca obiectiv introducerea lor în listă care să nu fie pasibile de privatizare.

Dacă sînt întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze, domnule Carp.

Întrebări în adresa autorilor. Și prima intervenție din partea domnului Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumim.

Stimate domnule autor,

Spuneți, vă rog, ați terminat luarea dumneavoastră de cuvînt cu propoziția că în ultimul timp mai multe instituții medico-sanitare publice sînt supuse privatizării. Dar care ...

Domnul Lilian Carp:

A fost intenția ...

Domnul Vasile Bolea:

Dar care din instituțiile publice? Și de ce se vine anume cu o listă, după părerea mea, una mică, dar nu se vine cu o sintagmă clară că „instituțiile medico-sanitare publice este interzis de a fi privatizate sau supuse privatizării”?

Noi avem mai multe instituții medico-sanitare publice și policlinici, și nu numai în Chișinău, dar și în raioane. De ce doar aceste instituții și nu toate să fie instituită prohibiția de a fi supuse privatizării?

Domnul Lilian Carp:

S-a încercat Spitalul „Toma Ciorbă”, Spitalul nr.3, au fost mai multe intenții prin care s-a încercat ca aceste instituții medicale să fie închise și privatizate. A fost anul 2014, dacă nu mă ... deci 2015. Au fost anumite intenții ca aceste instituții să fie închise și e clar că după ... următorul pas urma să aibă loc privatizarea propriu-zisă a acestor terenuri.

De ce s-a venit cu această listă? S-a venit din cauza că interesul mai mare a fost aici, în municipiul Chișinău. Dar sînt de acord cu dumneavoastră, și în Comisia economie, buget și finanțe a fost aceeași întrebare și am spus: da, cu adevărat, această listă trebuie completată și cu alte instituții medico-sanitare din Republica Moldova pentru a nu putea fi pasibile privatizării. Aici aveți dreptate și nu sînt împotriva la faptul pentru a fi reformulat, ca să nu putem permite ca aceste instituții să facă jocul unor interese economice pentru cineva.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Vasile Bolea:

Precizare. Dacă noi vorbim de municipiul Chișinău, eu dacă nu greșesc, există Direcția municipală a sănătății, care elaborează politicile în domeniul sănătății din municipiul Chișinău, există Primarul general, care, dacă nu greșesc, este afiliat la partidul pe care îl reprezentați. Și dacă existau în 2014 încercări ca aceste instituții să fie închise și după aia privatizate, toate întrebările, iată, la nepotul domnului care coboară acum jos.

Și în acest sens eu nu văd necesar să completăm cu o listă. Putem să instituim o sintagmă „instituțiile medico-sanitare publice este interzis să fie privatizate, supuse privatizării”.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Bolea,

Spitalele care au fost încercate sau s-a pretins, sau au fost încercări de privatizare au fost spitale cu statut republican. Majoritatea au fost cu statut republican. Deci asta a fost argumentul prin care s-a mers și nu are treabă aici în general Primăria municipiului Chișinău sau altele. Cu toate că în cadrul Primăriei municipiului Chișinău este un consiliu care poate să ia decizia de a închide sau a

nu închide o instituție medicală. De aceea s-au luat toate instituțiile, indiferent sub jurisdicția cui se află, cine este fondatorul, că este fondator Primăria municipiului Chișinău sau consiliul municipal Chișinău, că este fondator Ministerul Sănătății, toate aceste instituții au fost incluse în această listă.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Domnule Bolea,

A doua întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Pur și simplu, va exista decalaj în ceea ce ține de acele instituții care sînt fondatoare. Dacă dumneavoastră vorbiți despre instituțiile de nivel republican, e clar, dacă vorbiți de unele instituții care sunt subordonate sau fondator al cărora este consiliul municipal Chișinău, de ce atunci consiliul raional Ialoveni, de exemplu, n-ar adopta o decizie ca spitalul raional din Ialoveni să fie supus privatizării? Și atunci cu ce ne vom pomeni? Sau fix același lucru să se întîmple, nu știu, la Orhei sau la Edineț, sau în altă parte.

Care-i raționamentul să instituim noi în anexă liste ale instituțiilor? Eu vă aduc aminte că în această listă nu există și Spitalul nr.4, care de asemenea a fost cu probleme, inclusiv în acest spital puțin cîte puțin teritoriu, bucăți de pămînt, după bucăți de pămînt se înstrăinează. Și vă aduc aminte că acest spital este primul spital din municipiul Chișinău, din țară, are peste 200 de ani istorie. De ce el nu a intrat în această listă? Sau el va fi pasibil privatizării după ce va fi închis?

După părerea mea, abordarea este greșită. Noi dacă vom veni cu liste, vom include, vom exclude peste ceva timp, asta e o problemă. Trebuie să ne determinăm clar, dacă statul sau noi, ca și legiuitori, vom institui prohibiția, atunci pentru toate instituțiile medico-sanitare publice, nu numai pentru 10 – 15, dar pentru toate de la noi din țară.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Bolea,

În primul rînd, noi avem pentru instituțiile la care fondator sînt consiliile raionale, da, ele sînt finanțate din bugetul consiliilor raionale, decizia este că aceste consilii pînă la urmă pot decide.

În cadrul comisiei a fost fix această întrebare care ați pus-o dumneavoastră acum, că nu este mai bine ca toate instituțiile medico-sanitare să fie incluse? Și atunci noi am spus, că sîntem de acord cu această formulare. Și în cadrul comisiei, nu știu, o să vedem, s-a abordat că se va lua în considerare sau ca bază anume această formulare, toate instituțiile medico-sanitare pentru a nu include o listă în care să fie una sau alta.

De aceea în prima lectură noi votăm, iar în lectura a doua va fi formularea instituțiile medico-sanitare, deci asta o să fie.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Bolea,
Poftim, ultima precizare.

Domnul Vasile Bolea:

Ultima precizare.
Noi doar facem modificări sau completăm anexa.

Domnul Lilian Carp:

Păi, la anexă și o să fie făcut asta...

Domnul Vasile Bolea:

Dar sintagma propriu-zisă trebuie să se conțină în lege, nu în anexă. Și, în cazul respectiv, eu văd oportun dumneavoastră să retrageți sau să reformulați acest proiect în sensul nu completării anexei, dar completării unor... cu unele alineate în unele articole din lege, nu din anexă, domnule Carp, eu despre asta vorbesc.

Domnul Lilian Carp:

Dacă luăm... în legea de bază în ceea ce privește activitatea instituțiilor medicale, acolo este foarte bine prevăzut cum pot fi închise, cum pot fi sau cum desfășoară activitatea, cine sînt fondatorii ș.a.m.d., deci sînt în legea de bază, de aceea noi am introdus în această anexă de a fi completată cu anumite instituții și asta este abordarea, noi putem, în această anexă, prevedea toate instituțiile medicale și sanitare din Republica Moldova.

Mersi mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Господин Рейдман,
Пожалуйста, первый вопрос.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Коллеги,

Мы здесь сидим и все делаем вид, что мы не понимаем, и умничаем мы, и не понимаем, о чем мы говорим, да.

Ну включите... вы не решаете этим законом ничего. Включите это в анексу с перечнем или в закон, или еще куда.

Instituția medico-sanitară publică se păstrează până la momentul în care nu s-a luat o decizie privind lichidarea sa. După ce s-a luat o decizie privind lichidarea sa – de către Parlament, Guvernul, consiliul municipal, consiliul raional, consiliul județean, terenurile, clădirile, construcțiile, stațiile de pompare și altele sunt

распоряжении соответствующего органа власти, который ее продает. Что вы решаете этим самым?

Да, не подлежат приватизации публичные учреждения публичного сектора здравоохранения, они подлежат движению, как и в любом другом секторе: это открывается, другое строится, и так далее, это закрывается, ликвидируется, и ничего мы не решаем. Поэтому, может быть, прав господин Боля – концептуально перенести из приложения, перенести в закон, что публичный сектор не принадлежит приватизации, și atât.

А уже решать вопрос, что делать с наследием ликвидированного учреждения, – это другой вопрос, это следующий вопрос, не относящийся к идее этого закона.

Спасибо.

Domnul Lilian Carp:

Domnule deputat,

Deci, în principiu, am spus că nu sîntem împotrivă să fie modificată legea. Acuși o să vină reprezentantul, o să vină domnul Creangă și o să facă raport asupra comisiei și ideea este, într-adevăr, de a nu permite privatizarea acestor bunuri.

Pe de altă parte, aveți dreptate, bunurile instituțiilor... pe de altă parte, deci noi vorbim de activitatea acestor instituții care au o anumită specializare. În cazul dat vorbim de instituțiile medicale.

Așa cum a fost aici votat și proiectul de lege că nu poate fi schimbată destinația terenurilor sportive, a fost aici un proiect de lege prezentat, pentru că deja... debandada asta de a acapara terenuri tot mai multe și mai multe și de a merge, și de a prelua, și de a construi, și de a nu știu ce face, fără a mai lua în calcul anumite norme de construcție, unde trebuie să fie spital la un anumit număr de populație, cît teren pentru joacă pentru copii trebuie să fie la un anumit număr de populație, cîte școli, grădinițe, se construiește fără a fi luat în considerare aceste elemente.

De aceea... s-a propus acest proiect de lege că să nu fie pasibile de privatizare, deoarece ele sînt construite în conformitate cu anumite standarde: populație și multe, multe altele. Asta a fost ideea proiectului inițial.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Господин Рейдман,

Пожалуйста, второй вопрос.

Domnul Oleg Reidman:

Precizare... Да, конечно, они были построены в свое время по определенным стандартам: по популяție, по территории и так далее, которые сегодня уже далеки от этого состояния.

Ну, я не сторонник вообще ликвидации лечебных учреждений публичного сектора, но согласитесь, что подъезд, предположим, к больнице Тома Чорба, и вообще инфекционная больница в центре города – это нехорошо. Правильно?

Domnul Lilian Carp:

De acord.

Domnul Oleg Reidman:

Подъезд к ней ни скорой помощи, ни обычному санитарному транспорту не удобен.

Больница травматологии по Штефана чел Маре... по улице Штефана чел Маре надо проехать, чтоб попасть туда человеку с ожогами серьезными – да, тоже не очень хорошо.

Но вы этим законом ничего не решаете. Вы не говорите о bunurilor, потому что bunurilor este bunurilor publice, da în folosința lui instituție, așa.

Да... dumneavoastră scrieți: „Nu pot fi privatizate instituțiile medico-sanitare publice”. Все, никакого решения нет.

Domnul Lilian Carp:

Bine. Eu o să încerc să răspund la întrebări referitor la faptul că da, unele instituții medicale sanitare nu mai pot face față acelor standarde, când a fost construit, orașul s-a mărit, da, are alte reguli acum... și standarde, dar poți închide o instituție atunci când construiești altceva în loc.

Din păcate, noi nu construim altceva în loc, dar luăm și lichidăm ceea ce este cu obiectivul că lasă că data viitoare o să facem sau o să avem timp. Așa cum am făcut cu Stadionul republican: s-a suit unul în tractoraș, l-a dat jos, i-a pus capătul, dar altul în loc n-a fost construit.

Așa întocmai și cu instituțiile medicale: mergem, le privatizăm cu scopul vezi că, doamne, o să facem altul în altă parte. De aceea obiectivul este de a nu permite pînă n-o să avem o abordare foarte clară.

Da, este necesar de închis „Toma Ciorbă”? Care va fi altă instituție medicală care va presta serviciile date, cum va fi?

Domnul Vladimir Vitiuc:

Пожалуйста, господин Рейдман.

Domnul Oleg Reidman:

Precizare последнее.

Мы можем говорить на этот предмет в другом законе. Мы можем говорить о том, что teren, земля или еще какие-то основные средства, которые высвобождаются в результате ликвидации больницы, могут быть предоставлены инвестору лишь только при выполнении условия, что он

соответствующую больницу на соответствующее количество коек построит в другом месте, которое совет выделит ему. Тогда все закрывается, все ясно, количество коек сохраняется, да, уровень технический и медицинский повышается, все на месте есть, все условия сохранены.

А этим вопросом мы ничего не решаем, к сожалению.

Domnul Lilian Carp:

... Pînă nu va exista o abordare foarte clară și o strategie din partea Ministerului Sănătății despre felul cum noi reevaluăm sistemul sanitar și medical din Republica Moldova, cel puțin, trebuie să încercăm să păstrăm aceste instituții, apoi, după ce va fi o strategie, poftim, noi putem modifica și face acest lucru mai departe.

Asta este ... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult. Vă mulțumim.

Domnule Deliu,

Vă rugăm, poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

De fapt, discuțiile noastre se axează pe același subiect: de ce doar municipiul Chișinău și nu și instituțiile medico-sanitare din republică?

Dacă nu mă înșeală memoria, în procedură parlamentară mai există un proiect de lege, domnul Golovin, dacă nu mă înșel, este autorul, unde se prevede că instituțiile medico-sanitare din republică la care fondator pînă acum erau autoritățile locale să treacă în autoritatea Ministerului Sănătății.

Eu aș veni cu ideea că aici trebuie să fie o politică aparte a Guvernului și să nu ajungem în situația cum au ajuns-o instituțiile educaționale cînd, în urma optimizărilor, foarte multe clădiri au rămas și schimbarea destinațiilor lor era imposibilă, doar schimbarea destinației în domeniu care a fost pînă acum. Și avem astăzi în republică prin sate monumente ale acestor clădiri care se distrug, care sînt distruse și care se vor distruge.

De aceea eu zic: trebuie să fie o politică aparte în acest domeniu și dacă, într-adevăr, s-a lichidat această instituție publică de sănătate, să permită autorităților care sînt gestionari să poată decidă ce să facă în continuare, fiindcă în cazul de față, noi putem să ajungem, zic, într-o situație cînd clădirile acestor instituții, în urma lichidării instituției publice medico-sanitare, vor rămîne de izbeliște.

Eu susțin propunerea că noi trebuie să facem acest lucru, dar sînt de acord cu ceea ce-au spus colegii și ați confirmat și dumneavoastră, domnule Carp, că ele ar trebui să fie extinse la nivel de întreaga republică și nu numai la nivel de Chișinău.

În continuare, Guvernul ar trebui să întreprindă ceva în acest domeniu în urma lichidării unor instituții, ceea ce avem și acum, fiindcă noi avem...

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos, continuați, 10 secunde.

Poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

... avem instituții medicale în unele localități care nu mai funcționează, clădirile stau și nu știm ce să facem cu ele.

Iată și aici ar trebui să avem o abordare.

Domnul Lilian Carp:

Bine. Eu... ați făcut această analogie cu instituțiile de învățământ, dar, din păcate, instituțiile de învățământ urmau să aibă administrația publică locală cum poate să exploateze aceste clădiri.

Din păcate, administrația publică locală are aceste clădiri și nu-și dau bine seama că pot să creeze un centru de tineret, de cultură sau alte lucruri. Aici deja este problema administrației și nu este problema altcuiva, mai ales că acum Codul educației permite acest lucru. Dacă anterior Legea învățământului nu permitea acest lucru, acum Legea educației permite.

În ceea ce privește instituțiile medicale, că pot fi unele reformate, pot fi optimizate, dar noi dacă am avea aceeași abordare pe care o avem în Codul educației, unde este prevăzut foarte clar cum poate fi schimbată destinația, care este obiectivul sau pentru ce poate fi folosită această instituție sau clădire, atunci nu sînt probleme, dar acum la moment noi nu avem așa ceva în legislație.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Cine vrea să-și impună un fon muzical în Parlament, vă rog frumos să selectați tonul în funcție de subiectul care se discută.

Domnule Țap,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Eu, de fapt, nu am o întrebare, un scurt comentariu. Aș vrea să precizez. De fapt, trebuie să înțelegem un lucru, nu este vorba despre spitale, școli sau alte...

este vorba despre servicii publice de sănătate de... în rest sînt bunuri etc. aferente serviciului.

Or, proprietatea respectivă este publică. Conform Constituției, ea este inalienabilă, insesizabilă, imprescriptibilă. De aceea eu aș propune ca Guvernul, poate împreună cu Ministerul Economiei, ministerele de specialitate, să examineze și să formulăm bine, fiindcă noi tocmai sîntem la etapa de reformă și a sistemului de administrație cînd trebuie să facem pe potrivă, astfel riscăm să ne încurcăm în discuții interminabile.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Nu aveți ce spune aici, da, că a fost mai mult o sugestie.

Domnul Golovin.

Domnul Boris Golovin:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu aș fi vrut, dacă e posibil, ca domnul Creangă Ion să ne aducă aminte, în anul 2007 sau în 2008 a fost primită Legea despre privatizare și în această lege care pînă astăzi nu este abrogată deci instituțiile medicale erau la a treia treaptă la privatizare și numai prin hotărîrea Parlamentului.

Am vrut să întreb, ce legea asta de acum este abrogată, domnule Creangă?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Creangă,

Vă rog frumos, Direcția generală juridică.

Domnul Ion Creangă – *șeful Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului:*

Deci voi verifica informația și voi spune. Acum nu sînt gata.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă aveți o altă întrebare.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog frumos.

Cer scuze, domnul Golovin.

Vă rog frumos.

Domnul Boris Golovin:

Da, mulțumesc.

Asta am vrut să precizez, fiindcă eu știu că această lege nu este abrogată și noi astăzi vrem să introducem altă lege care, practic, eu știu, cred că nu este utilă. Fiindcă instituțiile medicale, după cum mi-aduc eu aminte, pot fi privatizate numai prin hotărârea Parlamentului.

Haideți să vedem dacă e posibil acest lucru.

Domnul Andrian Candu:

Da, o să se verifice între timp.

Domnule Cobzac,

Vă rog frumos.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc.

Domnule autor,

Noi cunoaștem că în plină derulare este reforma sistemului de sănătate, apropo, începută anterior de anterioarele guvernări și acum în derulare, care este corelată cu ... este coordonată cu Organizația Mondială a Sănătății. În această reformă în particular se prevede regionalizarea serviciilor medicale, ori construcția de spitale regionale Nord, Sud, Centru ș.a.m.d.

Spuneți-mi, vă rog, asta presupune, cu siguranță, centralizarea pe regiuni a acestor servicii medicale, în caz că noi implementăm această reformă, cum vedeți dumneavoastră funcționarea acestui proiect de lege?

Domnul Lilian Carp:

Mersi mult de întrebare.

Deci am menționat și anterior când mi-a adresat întrebarea domnul Reidman în cazul ce facem cu anumite instituții de... medicale. Am spus că atunci când va exista o strategie foarte clară unde vor fi aceste spitale regionale, dacă vor fi, încă noi nu avem. Noi nu știm cum va fi această reformă, da, cu reforma teritorial-administrativă, toate sînt într-un complex.

Cînd va fi clar cu această reformă, noi vom reveni și vom vedea care sînt centrele medicale și atunci noi putem modifica legislația, dar pînă atunci, pentru a nu avea unii gusturi prea mari să-și împlinescă pofta prin privatizarea unor spitale sau terenuri de la unele spitale, deci noi considerăm că trebuie introdus în această lege pentru a nu le permite ca să poată privatiza.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Cobzac,

În continuare.

Domnul Grigore Cobzac:

Deci dumneavoastră propuneți, într-un fel sau altul, să conservăm această situație pînă vor fi luate alte decizii.

Domnul Lilian Carp:

Da, asta este.

Domnul Grigore Cobzac:

Am înțeles.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Nu mai sînt întrebări în adresa autorilor.

Vă mulțumim mult, domnule Carp.

Și în continuare, o să-l rugăm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect, raport pentru prima lectură.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru completarea anexei Legii nr.121 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice, inițiativă legislativă a unui grup de deputați și comunică următoarele.

Propunerea legislativă nominalizată propune completarea listei bunurilor nepasibile de privatizare din anexa la Legea administrării și deetimizării proprietății publice cu o listă de instituții medico-sanitare din municipiul Chișinău în scopul neadmiterii privatizării acestora și în scopul fortificării sistemului de sănătate din Republica Moldova.

Totodată, potrivit prevederilor în vigoare ale Legii privind administrarea și deetimizarea proprietății publice, bunurile nepasibile de privatizare sînt identificate ca parte a bunurilor din domeniul public care nu pot fi înstrăinate, nici privatizate, nici depuse în capitalul social al unei persoane juridice, iar buna gestionare a bunurilor domeniului public este pusă în sarcina autorităților publice centrale, autorităților locale și ale instituțiilor publice.

Prevederile Legii ocrotirii sănătății nr.411 din 28 martie 1995 statuează că instituțiile medico-sanitare publice se instituie prin decizia Ministerului Sănătății sau a autorității publice locale, ne impunem să constatăm că instituțiile medico-sanitare publice sînt parte din domeniul public și care pot fi folosite numai conform destinației.

Totodată, remarcăm că includerea instituțiilor medico-sanitare publice din orașul Chișinău în lista bunurilor nepasibile privatizării are ca scop în sine neadmiterea privatizării terenurilor aferente instituțiilor medico-sanitare proprietarul cărora în cazul unor instituții este statul, iar în cazul altora este Consiliul municipal Chișinău.

În această ordine de idei și în scopul neadmiterii delapidărilor cu proprietățile statului, comisia, urmare a examinării informațiilor suplimentare solicitate și parvenite la proiectul de lege nominalizat, a constatat că pentru atingerea scopului invocat în favoarea propunerii legislative anexa necesită a fi completată cu lista tuturor instituțiilor medico-sanitare publice din Republica Moldova, fapt care la moment nu poate fi realizat.

În contextul celor expuse, comisia propune ca conceptul inițiativei legislative supuse examinării să constituie stabilirea expres în lege a normei conform căreia instituțiile medico-sanitare publice sînt bunuri nepasibile de privatizare, prin completarea articolului 13 alineatul (2) cu o nouă literă d) în următoarea redacție: litera d) și ca să fie clar, articolul 13 stabilește bunurile nepasibile de privatizare, alineatul (2) deopotrivă cu cele indicate în alineatul (1) sînt nepasibile de privatizare și aici comisia propune completarea cu litera d) „instituțiile medico-sanitare publice”.

Proiectul de lege este avizat de comisiile permanente ale Parlamentului care s-au pronunțat pentru examinarea proiectului de lege în plenul Parlamentului. Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului și Guvernul Republicii Moldova s-au expus pentru elaborarea și aprobarea listei bunurilor nepasibile de privatizare de către Guvern.

Centrul Național Anticorupție în raportul de expertiză prezentat la proiectul de lege examinat nu au atestat careva incompatibilități cu standardele anticorupție.

În rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu vot unanim, propune Parlamentului aprobarea proiectului de Lege nr.161 în lectura întâi.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Se pare că nu sînt întrebări.

Vă mulțumim mult, domnule președinte.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.161 din 27 aprilie 2015 și vom reveni la procedura de vot, precum a fost stabilit, la ora 14.00.

Între timp, dragi colegi, coordonînd cu reprezentanții Guvernului, autori ai unor proiecte de legi și președinții de comisie, propunerea este ca două proiecte de pe ordinea de zi de mîine și mă refer la subiectul nr.4 și subiectul nr.5, proiectul

nr.92 și proiectul nr.139 să fie examinate și dezbătute astăzi, dacă nu sînt obiecții? Nu sînt obiecții.

Mai avem încă o oră la dispoziție pînă la ora 14.00 și vă propun atunci să examinăm aceste subiecte.

Și primul subiect ține de proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău, proiectul nr.139 din 4 mai 2017.

Prezintă proiectul de Lege – viceprim-ministru, ministrul economiei, domnul Calmîc.

Vă rugăm frumos la tribuna principală.

Domnul Octavian Calmîc – *viceprim-ministru, ministru al economiei:*

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Se propune spre examinare proiectul Legii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău (faza a doua de implementare a proiectului, de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova).

Proiectul acesta urmărește două scopuri. Primul scop este cel care rezultă din titlul acestui proiect de Lege privind declararea de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a conductei de transport gaze sus-menționate. Și al doilea element distinctiv în acest proiect de lege este de a face derogarea de la prevederile Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție și să dăm posibilitatea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor să elibereze un certificat de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de construcție sus-menționate la nivel național, astfel facilitînd etapele de implementare a acestui proiect.

Profitînd de faptul că sînt în fața dumneavoastră, vreau să vă informez că în prezent sîntem la etapa de proiectare tehnică a acestui gazoduct care este făcută de o companie română cu renume internațional „TRANSGAZ România”. Sperăm că acest proiect tehnic să fie definitivat pînă în luna iulie curent, de aceea ne trebuie acest proiect de lege cît de curînd posibil să fie adoptat, astfel încît să realizăm pe partea noastră toate angajamentele care reiese din fazele de proiectare, astfel încît să facem posibil la sfîrșitul anului curent să lansăm propriu-zis etapele de construcție a acestui gazoduct.

Din punct de vedere financiar acest gazoduct are acoperire financiară sută la sută din partea liniilor de finanțare, din partea BERD-ului, BEI-ului și grantului de finanțare din partea Comisiei Europene care deja a fost încasat și va fi utilizat inclusiv pentru exproprierile care sînt preconizate. Astfel, ca titlu de informație, se preconizează circa 220 de hectare să cadă sub expropriere. Reieșind din rezultatele preliminare ale proiectului, resursele financiare sînt disponibile la unitatea de implementare, de aceea ne trebuie ca această lege să fie votată cît de curînd.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Vă mulțumim foarte mult.

Cer scuze, totuși e o întrebare, vă rog frumos.

Domnule Leancă,

Poftiți.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceprim-ministru,

Ați menționat că e un proiect strategic și, din păcate, e un proiect care se întârzie – am întârziat cu cel puțin un an, dacă nu doi – ați menționat că la finele anului ar începe construcția. Care sînt celelalte etape, care e calendarul? Cînd se preconizează finalizarea construcției și ce se aude pe celălalt domeniu interconectarea pe energia electrică?

Domnul Octavian Calmîc:

Deci pe partea de gazoduct, ca etape, avem prezentarea raportului, proiectului tehnic, estimativ la sfîrșitul lunii iulie, după care merge procedura de verificare, inclusiv consultări cu donatorii internaționali, să vedem dacă nu sînt anumite erori în proiectare și lansarea propriu-zisă a tenderului pentru executarea lucrărilor și îl vom face un tender internațional, bazîndu-ne pe standarde europene de construcție de magistrale și conducte de gaze naturale. Astfel, la începutul anului viitor să intrăm în faza de construcție, avînd în vedere că criteriile care vor fi stabilite și potențialul companiilor care vor participa la această construcție se preconizează un an de zile de executare a lucrărilor. Astfel încît drept target avem începutul anului 2019 – darea în exploatare a acestui gazoduct.

Pe partea de interconectare pe energia electrică pe partea de sud examinăm două posibilități. Prima posibilitate – finanțarea din partea donatorilor internaționali. În acest grup participă 4 parteneri: BERD-ul, BEI-ul, Comisia Europeană și Banca Mondială, în jur de 50-60 de milioane de euro fiecare, avînd în vedere costul estimativ de 225-250 de milioane de euro investiție pentru linia de tensiune înaltă și stația Back-to-Back, deci ambele a cîte 115-125 de milioane. În prezent avem certitudinea că acești patru parteneri de dezvoltare vor participa cu finanțare. Sîntem în faza de identificare a unor resurse financiare pentru efectuarea proiectării pentru linia de tensiune înaltă, sîntem într-un dialog activ cu colegii din România, astfel încît ca aceste costuri să fie acoperite de ei.

În paralel, ducem discuții și cu companii private, astfel încît să nu punem o povară suplimentară pe bugetul de stat, inclusiv riscurile comerciale care sînt

aferente. Deci, către luna iulie, o să avem un tablou mult mai clar vizavi de scenariul pe care noi mergem în acest sens.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Leancă,

Vă rog frumos dacă aveți precizare sau a doua întrebare?

Domnul Iurie Leancă:

Mai am încă o întrebare: atunci când am lansat gazoductul Iași – Ungheni, constataseam că, în afară de construcție și de asigurarea unei surse de alternativă, mai avem probleme de reglementari sau de interacțiune cu „Moldovagaz”. Țineți minte au fost multe probleme? În ce măsură sînt toate aceste probleme deja discutate? Sînt soluții? Și în momentul în care va începe să fie livrat gazul din România nu vom avea astfel de probleme?

Domnul Octavian Calmîc:

La acea etapă erau probleme tehnice de interconectare la sistemul existent în regiunea Ungheniului. Deci odată cu construcția acestui gazoduct, ajungem la alte substații care sînt în suburbia Chișinăului și, deja, această problemă tehnică este depășită. Și, din punct de vedere al reglementării care există în domeniul gazelor naturale, „Moldovagaz”, ca unul dintre distribuitorii de gaze naturale, va fi obligat să ia din acele surse care vor fi disponibile.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Și ultima intervenție, domnule Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Da, mersi.

Господин министр,

Скажите, газопровод Яшь – Унгень завершен, принят в эксплуатацию?

Domnul Octavian Calmîc:

Da, prima fază a gazoductului...

Domnul Oleg Reidman:

Nu prima, Iași – Ungheni?

Domnul Octavian Calmîc:

Iași – Ungheni este dat în exploatare, chiar s-au făcut și livrări de gaze naturale.

Domnul Oleg Reidman:

И сколько сегодня по этому газопроводу прокачивается газа и потребляется в Унгенах?

Domnul Octavian Calmîc:

Deci în prezent, în 2017, noi nu avem contracte de livrare a gazului natural din România. În 2016 am avut, dacă nu greșesc, un milion și ceva de metri cubi de gaze naturale.

Domnul Oleg Reidman:

Для того, чтобы заполнить трубу?

Domnul Octavian Calmîc:

Не только.

Domnul Oleg Reidman:

Скажите мне, вы, как министр экономики, считаете правильным: инвестиция, которая уже, по-моему, полтора или два года завершена, полтора года завершена и еще не работает. Это почему?

Domnul Octavian Calmîc:

Bine. Inițial, acest proiect a fost conceput de o anvergură mult mai mare decât cea care s-a realizat. Noi vorbim despre gazoductul Iași – Chișinău, dar trebuie să nu uităm și de faptul că și pe teritoriul României trebuie să fie construită o altă porțiune de gazoduct. Doar într-o abordare complexă acest gazoduct își are o logică economică, financiară, strategică, dar, pînă la urmă, noi trebuie să vedem acest gazoduct drept o sursă alternativă de livrare a gazelor naturale celor existente în prezent. Am în vedere riscurile politice...

Domnul Oleg Reidman:

Это я понимаю и против этого даже не возражаю. Чем больше источников, тем лучше. Это понятно. Но мы только сегодня ведем разговор о газопроводе Унгены – Кишинев, а тот вопрос был самостоятельным: Яшь – Унгень. Инвестиция сделаны, в том числе за счет иностранных денег, они давно должны приносить пользу, то ли в прокачанном газе, то ли в прибыли предприятия, которые эксплуатируют ..., то ли еще в чем-то.

Сегодня мы закопали иностранные деньги в землю, и при этом сидим спокойно, сложа руки, и говорим о газопроводе Унгень – Кишинэу, а потом будем говорить о Кишинэу – Кэушень, а потом еще чего-нибудь. Ну, так не делаются инвестиции, по-моему.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt alte întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Calmîc.

Și vă mulțumim foarte mult că ați reușit să veniți, deși foarte tîrziu ați fost anunțat.

Și în continuare, domnule Creangă, vă rugăm mult să ne prezentați raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.139 din 04.05.2017, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău și care a fost elaborat în temeiul literei e) alineatul (1) al articolului 5 și literei e) alineatul (1) al articolului 6 și alineatul (1) litera a) al articolului 6 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488 din 8 iulie 1999.

Necesitatea elaborării proiectului în cauză a apărut ca urmare a deciziei Comisiei pentru cercetarea prealabilă privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău, care a fost instituită prin Hotărârea de Guvern nr.1393 din 22 decembrie 2016 privind conferirea statutului de utilitate publică de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău.

Conform studiului de fezabilitate, suprafața coridor aferentă conductei de gaz constituie pînă la 390 hectare (lungimea conductei de gaze și a obiectivelor aferente va avea o lungime de pînă la 130 kilometri, iar fișa terenului pentru construcții 30 de metri). Ministerul Economiei, în calitate de beneficiar al proiectului, va demara din numele statului procedura de achiziție a terenurilor care vor fi traversate de gazoduct.

Conform estimării efectuate în cadrul studiului de fezabilitate, costul de achiziție a terenurilor respective și cheltuielile de despăgubire a proprietarilor de teren afectați de lucrările de construcție a conductei vor fi de circa 600 mii de euro, iar despăgubirile pentru bunurile imobile expropriate se vor efectua din contul contribuției Guvernului pentru implementarea proiectelor finanțate de către donatorii externi. Realizarea lucrărilor de proiectare și construcție a gazoductului Ungheni – Chișinău vor fi finanțate din împrumuturile acordate Guvernului Republicii Moldova din partea BERD, BEI, a grantului acordat de Uniunea Europeană, precum și din contribuția Guvernului Republicii Moldova.

Prin proiectul dat se propune și exproprieria temporară pentru cauză de utilitate publică a fișiei din terenurile aferente conductei de gaz pe perioada de construcție a conductei de transport gaze. După finisarea construcției conductei de gaze, potrivit regulilor de protecție a conductelor magistrale, pentru a exclude posibilitatea deteriorării conductei se stabilește zona de protecție de-a lungul

traseului conductei de 25 de metri pe ambele părți a liniei centrale a conductei de gaz, unde nu va fi permisă, fără acordul scris al întreprinderii transportului prin conducte, plantarea arborilor și arbuștilor, construcția căilor de acces, desfășurarea lucrărilor de ameliorare, construcția sistemelor de irigație, lucrări miniere și altele.

Totodată, comisia constată că legislația națională, inclusiv Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488 nu prevede și nu reglementează astfel de categorie de expropriere - „expropriere temporară”. Reieșind din această circumstanță, pentru lectura a doua comisia consideră rațional examinarea suplimentară a propunerilor din proiect pentru a găsi o soluție fezabilă.

Suplimentar, proiectul de lege prevede o clauză specială de derogare de la prevederile Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr.163 din 09.07.2010, care are ca obiectiv facilitarea procedurii de obținere a certificatului de urbanism pentru proiectare, prin excluderea din lista actelor care urmează a fi depuse de solicitant pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare a acordului autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatarei obiectului construit.

Amendamentele și propunerile înaintate vor fi examinate în lectura a doua, iar îmbunătățirea părții textuale a legii vor fi luate în considerare la redactarea finală a proiectului.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul legii sus-menționat spre examinare și aprobare în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult.

Și aici încheiem dezbaterile la proiectul de Lege privind declararea utilității publice ... și mai departe după text, proiectul nr.139 din 4 mai 2017.

Vom reveni la procedura de vot la ora 14.00, precum a fost agreat.

Și în continuare, un următor subiect, subiectul nr.4 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.257 din 1 noiembrie 2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat. Proiectul nr.92 din 28 martie 2017.

Vă rugăm frumos, la tribuna principală să ne prezentați proiectul de lege.

Doamna Daniela Morari – *viceministru al afacerilor externe și integrării europene:*

Mulțumesc mult.

Bună ziua.

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați membri ai Parlamentului Republicii Moldova,

Aș vrea să prezint în atenția dumneavoastră proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr.257 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de această obligativitate la trecerea frontierei Republicii Moldova.

Această modificare vine în contextul politicii Guvernului Republicii Moldova de liberalizare a vizelor sau facilitării regimului de călătorii cu diferite state terțe și, în special, în vederea facilitării contractelor oamenilor de afaceri în vederea realizării proiectelor investiționale, sporirea exportului de mărfuri, valorificarea potențialului turistic și cultural.

Astfel, acest proiect de lege are cîteva elemente, unul din acesta este excluderea obligativității deținerii vizelor pentru intrare de scurt sejur în Republica Moldova pentru cetățenii Statului Qatar, Kuwait și Republicii Populare Chineze, în cazul în care cetățenii acestor state sînt titulari ai unui permis de ședere sau ai unei vize valabile (cu excepția vizei de tranzit), eliberate de unul din statele membre ale Uniunii Europene sau din statele părți ale Acordului Schengen.

La fel, acest proiect de lege vine să ajusteze prevederile Legii nr.257 la prevederile Legii nr.200 privind regimul străinilor, precum a fost modificată prin Legea nr.244 din 3 noiembrie 2016.

La fel, luînd în considerare modificările care au fost operate în luna martie la Legea nr.22 din 24 martie 2017, care a introdus noi modificări la Legea nr.257, punctul 1 din proiectul examinat acum necesită a fi exclus. În cazul punctului 2 din proiectul legii, ținînd cont de modificările care au intervenit la lege, este logic ca și numerotarea să fie alta.

Astfel, expunerea alineatelor ar fi oportun ca articolul 2 să se completeze cu alineatul (2¹). În general, toate aceste modificări pe care le-am menționat considerăm că sînt oportune în scopul general de liberalizare a regimului de vize. Din punct de vedere organizatoric modificările propuse nu necesită multe ... vor necesita doar acțiuni clasice, deja clar stabilite de informare a organizațiilor internaționale de transport și nu vor suferi careva mari pierderi la bugetul de stat în ceea ce ține de eliberarea vizelor de intrare în Republica Moldova. Dar credem că vor crește veniturile mai mult ... adică urmare a facilitării cooperării economice, investițiilor și comerțului.

În acest context, rog susținerea proiectului de lege menționat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult, doamnă Morari.

Și intervenții din partea colegilor.

Domnule Leancă,

Vă rugăm frumos, prima intervenție.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă viceministru,

Atunci, când în 2013, am decis că deținătorii de vize Schengen sau de permis de ședere în țările Uniunii Europene să obțină, fără invitație, și vize moldovenești, motivația a fost doar una simplă – financiară, să mai colectăm niște bani la buget.

Nu știu dacă s-a adevărit sau nu, cred că are sens să ridicăm... vizelor, fiindcă bănuiesc că avantajele ar fi mult mai mari.

Întrebarea mea este asupra logicii de ce doar 3 țări ați inclus? Fiindcă, din punctul meu de vedere, ar trebui să fie sau abordare regională, dacă vorbim de Kuwait, de Qatar, haideți să vorbim de Emiratele Unite, avem și cursă directă, înțeleg că se va prelua, este și Omanul, Arabia Saudită, deci toate sînt țări cam cu același potențial investițional, cu aceleași capacități de a genera turism ș.a.m.d. Sau dacă vorbim de China, de ce nu vorbim și de China, și de India, și de Brazilia, de exemplu, dacă vorbim de cele mai țări în curs de dezvoltare cu cel mai mare potențial. Sau poate ar fi logic, în general, să introducem pentru toți cei care dețin vize Schengen să nu mai fie obligatoriu obținerea și vizei moldovenești, fiindcă e o complicare în plus.

Deci vreau să înțeleg logica: de ce ați mers doar pe aceste 3 țări?

Doamna Daniela Morari:

Mulțumesc mult pentru întrebare. (*Gălăgie în sală.*)

Aceste discuții au avut loc și la nivelul instituțiilor de linie pentru a vedea care ar fi cea mai corectă abordare. Este, cum am spus, o acțiune din pasul mare de mai multe acțiuni care vin în politica generală de liberalizare a regimului de vize sau facilitarea călătoriilor pentru mai multe state terțe. După cum cunoașteți, deja pentru Emiratele Arabe Unite a fost liberalizat regimul de vize ajustînd la Regulamentul Uniunii Europene nr.539. Acum sîntem în examinare, cu instituțiile de linie, liberalizarea la pachet pentru mult mai multe state pentru a racorda totalmente cu Regulamentul nr.539 și, la fel, de a vedea cu care state inițiem negocieri bilaterale pentru a avea acorduri bilaterale de a avea această liberalizare reciprocă. Acesta este argumentul pe care-l avem.

De ce anume cu aceste state s-a prioritizat? Cu celelalte state nu înseamnă că nu, sînt în discuții și, eventual, sînt lansate discuții și negocieri pentru a avea

acorduri bilaterale sau de a avea diferite acțiuni la nivel unilateral, adică în dependență de deschiderea pe care o avem cu aceste state.

Am examinat și practica statelor din Parteneriatul Estic și statele din Balcanii Occidentali, sînt diferite experiențe, adică nu este o practică care poate fi luată în totalitate, sînt cazuri în care este ajustat în totalitate cu acest Regulament al Uniunii Europene, însă în dependență de prioritățile pe care le au statele în cooperare cu alte state terțe. Și, în dependență de acest lucru, au fost luate și recomandările instituțiilor de linie. Inițial noi am venit cu un pachet mult mai extins, acum am prioritizat pentru anumite etape.

Ulterior, o să venim și cu alte propuneri pentru a extinde... de a facilita și mai departe sau liberaliza regimul de vize pentru diferite state terțe.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Țurcan,

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc.

Doamnă ministru,

La ședința comisiei eu v-am pus întrebarea privitor la care a fost necesitatea schimbării modului de calculare a celor 90 de zile față de formula care există astăzi. Propuneți să introduceți o formulă foarte-foarte complicată. Care a fost scopul? Doar totuna nu schimbă esența.

Doamna Daniela Morari:

Mulțumesc pentru întrebare.

De fapt, nu este modificarea formulei. Noi considerăm că anume din practica pe care deja o avem de aplicare, calcularea acestor 90 de zile, nu tot timpul era clar la interpretarea legală și, prin această formulă, este mult mai clar pentru cei care aplică această prevedere, în special, colegii de la Poliția de Frontieră pentru a ști exact perioada cînd se calculează aceste 90 de zile.

Fiindcă era întotdeauna întrebarea: se calculează din prima dată cînd persoana a intrat în statul terț, în cazul acesta vorbim despre Republica Moldova, sau de la jumătate de an? Fiindcă este 90 de zile pentru perioadă de jumătate de an și aici erau mai multe interpretări. Și, pentru a aduce mai multă claritate, prin modificările care au fost făcute, adică să fie aceeași interpretare, dar nu este schimbare la formula de calculare.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țurcan,

A doua întrebare sau precizare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Doar o precizare. Eu, totuși, v-aș propune, poate împreună cu organele care vor aplica această prevedere, să vă mai consultați din punct de vedere în ce măsură, că formula în cauză, îmi pare că, poate fi interpretată cam diferit. Cea care a fost, era foarte clară – 90 de zile pe parcursul celor 180 din data intrării. Dar așa cum ați propus, trebuie de întors, știți cum, citiți o frază și, pînă ajungeți la sfîrșit, trebuie din nou să vă întoarceți la început.

Doamna Daniela Morari:

Anume...

Domnul Vladimir Țurcan:

În orice caz, ca propunere: ca să fie, totuși, pentru lectura a doua, consultată încă o dată cu Poliția de Frontieră, mă rog, cei care vor aplica.

Doamna Daniela Morari:

Mulțumesc.

Pur și simplu, această modificare deja a fost operată prin modificarea din martie și de aceea noi spunem că atunci cînd a venit proiectul, această modificare adică... exclusă, deja ea este și din aplicarea... sau această modificare din luna martie a fost ajustată și în regulamentele interne ale colegilor de la Poliția de Frontieră și Biroul Migrație și Azil și, din ceea ce înțelegem, adică este o înțelegere clară de aplicabilitate. Dar am luat notă de recomandarea dumneavoastră și o să revenim la aceasta cu colegii de la Ministerul Afacerilor Interne.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult, doamnă viceministru.

Nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult.

Și apreciem faptul că ați reușit să veniți în plenul Parlamentului, deși ați fost anunțată tîrziu, luînd în considerare că acest subiect de pe ordinea de zi de mîine a trecut pe astăzi.

Și îl invit pe domnul Stati, din partea Comisiei politică externă și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat completarea Legii nr.257 referitor la resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei

vize... și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova.

Deci raportorul deja a menționat unele momente care țin de punctul 1 referitor la obligativitatea deținerii acestei vize... pentru cetățenii Statului Qatar, Kuwait și Republicii Populare Chineze.

Același lucru a fost menționat și în rapoartele prezentate în comisie de către Comisia juridică, numiri și imunități, Comisia drepturile omului și relații interetnice și, respectiv, în raportul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

În acest context, evident că, pentru lectura a doua, deci urmează ca, împreună cu Guvernul, să excludem aceste inexactități. Și, respectiv, pentru lectura a doua, să venim deja cu un proiect integral.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări se pare.

Vă mulțumim mult, domnule Stati, că ați prezentat raportul comisiei.

Și în continuare, de pe loc, îl rugăm pe președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, domnul Boțan, să ne prezinte, foarte succint, raportul comisiei... coraport.

Domnul Roman Boțan:

Coraportul.

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul vizat și comunică următoarele.

Scopul proiectului de lege este ajustarea prevederilor Legii nr.257 din 01.11.2013, prin prisma modificărilor Legii nr.244 din 03.11.2016 pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative, modificări care vizează modul de calculare a perioadei de ședere a străinilor în țara noastră, la fel și excluderea obligativității deținerii vizelor pentru intrare de scurt sejur în Republica Moldova pentru cetățenii Statului Qatar, Statului Kuwait și Republicii Populare Chineze, în cazul în care cetățenii acestor state sînt titulari ai unui permis de ședere sau ai unei vize valabile, cu excepția vizei de tranzit, eliberate de unul din statele membre ale Uniunii Europene sau din statele părți ale Acordului Schengen.

Se propune ca, în cadrul definitivării proiectului, Comisia politică externă și integrare europeană, care este comisia sesizată în fond, să ia în considerare prevederile Legii nr.22 din 24 martie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative care amendează același cadru legal.

Luînd în considerare cele expuse, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică propune proiectul nominalizat pentru examinare și adoptare în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări nici în adresa comisiei coraportoare.

Și aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.92 din 28 martie 2017 și vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

Domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, a propus dacă nu sînt obiecții, ca un subiect, la fel pe ordinea de zi de mîine...

Vă mulțumim foarte mult colegilor din Guvern.

... dacă nu sînt obiecții cu privire la proiectul nr.502 din 22 decembrie 2016, care se află în lectura a doua, să fie examinat astăzi.

Se pare că nu sînt obiecții.

Da, vă rog frumos.

Domnule Bolea,

Poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Președinte,

Noi la nr.502 nu sîntem gata astăzi să examinăm. Dacă e posibil să fie mîine și a avut obiecții chiar și domnul Gagauz Fiodor, a depus și unele...

Domnul Andrian Candu:

Amendamente.

Domnul Vasile Bolea:

... amendamente în acest sens.

Domnul Andrian Candu:

Da.

Domnul Vasile Bolea:

De aceea...

Domnul Andrian Candu:

Bine.

Domnul Vasile Bolea:

... solicit să nu examinăm astăzi pentru...

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles viziunea. Aveți dreptate. În situația în care deputații, fiind subiectul prevăzut pe mâine, nu sînt gata astăzi, lăsăm pe mâine, precum este, domnule Creangă, și nu vom insista.

Luînd în considerare că mai avem pînă la ora 14.00, pînă la ora votului, aproape 30 de minute, vă ofer atunci o pauză pînă la acea oră și vă rog foarte mult ca toți să revenim la ora 14.00 pentru exercițiul de vot, ca după să fie urmată Ora interpelărilor.

Vă mulțumesc foarte mult.

Ne revedem la ora 14.00.

Pînă atunci – pauză.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Rog toți colegii să ia locul, ca numărătorii să poată număra prezența și, ulterior, voturile, dar, inițial, prezența pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 19.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.1,

Vreți să rectificați? Nu, 19?

Vă mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 38.

Domnul Andrian Candu:

Microfonul, vă rog frumos, pentru domnul Mocanu Gheorghe.

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Domnul Andrian Candu:

81 de deputați în sală. Avem cvorum, putem începe procedura de vot. 41 sînt cei care trebuie... e majoritatea simplă și proiectele de hotărîri și lectura întâi.

Dragi colegi,

Primul subiect care se pune la vot este proiectul nr.267 din 15 iunie 2016, proiectul Legii integrității. Este vot pentru lectura a doua.

Și, onorat Plen, cine este pentru a adopta acest proiect în lectura a doua, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 34.

– 20.

Domnul Andrian Candu:

Cu 58 de voturi, proiectul Legii integrității, proiectul nr.267 din 15 iunie 2016, a fost votat în lectura a doua și ultima.

Următorul subiect care se pune la vot, la fel pentru lectura a doua, este proiectul de Lege pentru completarea și modificarea unor acte legislative, proiectul nr.438 din 23 noiembrie 2016, subiectul nr.3 de pe ordinea de zi, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 19.

Sectorul nr.2 – 34.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Andrian Candu:

Cu 77 de voturi, proiectul nr.438 din 23 noiembrie 2016 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

Se supune votului următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul nr.279 din 21 iunie 2016, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la formarea bunurilor imobile, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii,

Vă rugăm, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 19.

Sectorul nr.2 – 34.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Sîrbu,

Vă rog frumos, rectificare pe sectorul nr.2.

N u m ă r ă t o r i i:

– 35.

Domnul Andrian Candu:

Erau 34 și am înțeles că Frațiunea Partidului Comuniștilor a votat, dar fracțiunea nu e doar doamna Șupac. *(Voci în sală.)*

Cine este pentru adoptarea acestui proiect de lege în a doua lectură, pentru sectorul nr.2, vă rog frumos.

Da, sectorul nr.2,

Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 36.

Domnul Andrian Candu:

Cu 79 de voturi, proiectul de Lege nr.279 din 21 iunie 2016 a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.77 din 3 martie 2016.

Cine este pentru, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură, proiectul nr.77 din 3 martie 2016. Astfel, a fost votat în lectura întâi.

Următorul proiect de Lege care se supune votului pentru aprobarea în primă lectură este proiectul de Lege pentru completarea Anexei la Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, proiectul nr.161 din 27 aprilie 2015.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de Lege nr.161 din 27 aprilie 2015 în lectura întâi.

În continuare, se supune votului adoptarea proiectului de Hotărîre privind demisia unui deputat în Parlament, fiind vorba de domnul Andrei Neguță, proiectul nr.148 din 16 mai 2017.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de Hotărîre nr.148 din 16 mai 2017 ce ține de demisia unui deputat în Parlament.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, se supune votului pentru adoptare proiectul de Hotărîre privind demisia unui deputat în Parlament, proiectul nr.154 din 18 mai 2017, ce ține de colegul Victor Sorocean.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și acest proiect de Hotărîre privind demisia unui deputat, proiectul nr.154 din 18 mai 2017, a fost susținut de majoritatea celor prezenți în sală.

Următorul proiect de Lege pentru a fi aprobat în lectura întâi este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.7 din 10 ianuarie 2017.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de Lege în primă lectură.

Vă mulțumim foarte mult.

Astfel, proiectul nr.7 din 10 ianuarie 2017 a fost votat și aprobat în primă lectură.

În continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.257, proiectul Legii nr.92 din 28 martie 2017, ce ține de vize, subiectul nr.4 de pe ordinea de zi de mâine.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de Lege în primă lectură.

Cer scuze, dar comisiile au... doar primă lectură? Prima, da? Ne oprim aici.

Vă mulțumesc.

Și în continuare, un alt subiect care se propune pentru a fi aprobat în primă lectură, proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău, proiectul nr.139 din 4 mai 2017.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut și aprobarea proiectului de Lege nr.139 din 4 mai 2017 în primă lectură.

Vă mulțumesc foarte mult.

Acestea au fost subiectele examinate și, respectiv, votate astăzi, data de 25 mai, restul rămân pentru 26 mai și 2 iunie, precum sînt pe ordinea de zi. Aici se încheie sesiunea de dezbateri ale proiectelor de legi și începe Ora interpelărilor.

Domnule Ganaciuc,

Avem pe cineva? Nu este nimeni, doar interpelările puse vor fi înregistrate și următoarea ședință este mîine, 26 mai, la ora 10.00. Vom începe cu raportul de activitate al Guvernului. Va fi aici în sala plenului Prim-ministrul cu întreaga sa echipă.

Vă mulțumesc foarte mult.

Continuăm cu Ora interpelărilor.

Dragi colegi,

Doar un anunț, înainte de a începe Ora interpelărilor. La ora 16.00, în Sala Europei, vor fi dezbateri pe subiectul schimbării sistemului electoral. Două subiecte vor fi discutate și dezbătute, sistemul mixt sau, mai bine zis, proiectul comasat pe data de 5 mai este primul subiect și cel de-al doilea subiect, reflectarea în mass-media a campaniilor electorale și finanțarea campaniilor electorale.

Cu rapoarte vor veni Consiliul Coordonator al Audiovizualului și Comisia Electorală Centrală.

Vă mulțumesc foarte mult.

Toți cei care sînt interesați, dar în mod special membrii Comisiei juridice, numiri și imunități trebuie să fie la aceste dezbateri de la ora 16.00.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim, întrebarea dumneavoastră.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Mai întâi voi face o constatare. Este regretabil faptul că Guvernul nu respectă Legea organică privind Regulamentul Parlamentului și nu se prezintă în plenul Parlamentului, așa cum o cere legea și Constituția, pentru a răspunde la interpelările adresate. Ultima interpelare a fost adresată la 30 martie. Deci avem depășite deja două ședințe.

În acest sens, voi face referire la Strategia de reformă a administrației publice aprobată de către Guvern în iulie 2016. Citez: „Îmbunătățirea puterii de supraveghere a Parlamentului ar contribui la o îmbunătățire a politicilor serviciilor produse de Guvern”. Citat închis.

Deci, pe de o parte, Guvernul, de fapt, critică faptul că Parlamentul nu realizează controlul parlamentar, ceea ce ar face bine, ar produce bine și pentru politicile și serviciile prestate de către Guvern.

Vreau să anticipez sau de astăzi pornesc subiectul raportului Primului-ministru de mâine. Aceasta, de fapt, este atitudinea.

Și, stimați colegi din Parlamentul Republicii Moldova,

Eu cred că ține de demnitatea noastră de a demonstra Guvernului și de a le pune la punct. Or, acesta nu este stat de drept. În aceste condiții, putem vorbi că Guvernul una spune și alta face.

Și acum interpelarea propriu-zisă pentru astăzi.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, solicit Guvernului explicații privind transpunerea neadecvată a Directivei Parlamentului European și a Consiliului nr.2009/12 din 11 martie 2009 privind tarifele de aeroport, articolul 3 în Metodologia privind baza de calcul și aprobarea taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.476 din 2016, respectiv punctele 46, 50 și 53.

Informația rog să fie oferită în scris, dar și în plenul Parlamentului.

Sper că mâine voi putea obține răspuns și la aceste întrebări pe care le-am abordat astăzi.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Vă mulțumesc, domnule Țap.

Госпожа Боднаренко, пожалуйста, ваши вопросы.

Doamna Elena Bodnarenco:

Спасибо.

Я тоже выражаю недоумение в связи с тем, что представители Правительства не приходят в Парламент Республики Молдова для того, чтобы отвечать на обращения депутатов.

Я лично на прошлой неделе получила информацию о том, что Министерство финансов на прошлой неделе не может быть в Парламенте для того, чтобы ответить, и будет на этой неделе. Вижу, что на этой неделе тоже не может.

Первый вопрос адресую премьер-министру Республики Молдова господину Павлу Филипу. Граждане Республики Молдова имеют право на достойное отношение к себе при жизни и после смерти.

На территории города Сорока расположены два кладбища, основанные еще в девятнадцатом веке. Мест для захоронения практически не осталось, приходится проводить новые захоронения поверх старых и на дорожках между рядами, затруднен доступ к могилам, что усложняет уход за ними.

Еще 20 лет назад, 20 февраля 1997 года Правительством Республики Молдова было принято постановление номер 141 об изменении внешних границ ряда населенных пунктов и выделении земельных участков, в пункте третьем, которого была оговорена передача в резервный фонд примэрии Сорока 224 гектаров леса и землепользования государственного предприятия лесного хозяйства Сорока для размещения кладбища.

Примэрия и районный совет Сорока провели необходимые согласования, однако до настоящего времени в кадастре недвижимого имущества данный объект за примэрией Сорока не числится, то есть данное постановление не выполнено, хотя оно и не отменено.

Прошу ответить, по какой причине пункт третий постановления Правительства Республики Молдова номер 141 от 20 февраля 1997 года об изменении внешних границ ряда населенных пунктов и выделении земельных участков, о передаче в резервный фонд примэрии Сорока 224 гектаров леса и землепользования государственного предприятия лесного хозяйства Сорока для размещения кладбища не выполнено.

Ответ прошу дать устно, на следующем заседании Парламента.

Второй вопрос адресую министру юстиции Республики Молдова господину Владимиру Чеботарю. 9 ноября 2015 года на общем собрании акционеров Regia Apă-Canal Soroca был избран новый состав акционерного общества. Решение потом было отменено тремя судебными инстанциями, районным судом Сорока, Апелляционной палатой и Высшей судебной палатой в августе 2016 года.

Протокол об избрании нового состава административного совета был зарегистрирован не в течение двух недель, как требуется законом об акционерных обществах, а 28 марта 2016 года, то есть спустя полгода после проведения собрания.

Регистрационная палата Республики Молдова не производит регистрацию предыдущего совета акционерного общества Regia Apă-Canal Soroca, ссылаясь на то, что в сентябре 2016 года на общем собрании

акционерного общества Regia Apă-Canal Soroca снова был избран новый административный совет.

Прошу Министерство юстиции Республики Молдова ответить, законными ли являются все решения, которые принимались административным советом Regia Apă-Canal Soroca за тот период, который был признан незаконным и был отменен решением Высшей судебной палаты.

Ответ прошу дать на заседании Парламента на следующей неделе.

Спасибо.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Спасибо.

Уважаемые коллеги,

Вопросов больше нет.

Ședința este închisă.

Mîine, la ora 10.00.

Ședința s-a încheiat la ora 14.22.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.